

2024/3019

12.12.2024 г.

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2024/3019 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 27 ноември 2024 година

за пречистването на градските отпадъчни води

(преработен текст)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Директива 91/271/ЕИО на Съвета ⁽⁴⁾ е била неколkokратно и съществено изменяна ⁽⁵⁾. Поради по-нататъшни изменения и с оглед на постигане на яснота посочената директива следва да бъде преработена.
- (2) Водата е основно благо, което принадлежи на всички и е за всички. Като изключително важен, незаменим и абсолютно необходим за живота природен ресурс, тя трябва да се разглежда и взема предвид в своите три измерения: социално, икономическо и екологично.
- (3) Директива 91/271/ЕИО установява правната рамка за събирането, пречистването и заустването на градски отпадъчни води и заустването на биоразградими отпадъчни води от някои промишлени сектори. Градските отпадъчни води могат да се образуват от различни смеси от битови отпадъчни води, градски отток и небитови отпадъчни води от друг произход. Отпадъчните води от учреждения като офиси, училища и кухни с приготвяне на храна, които са с произход предимно от човешкия метаболизъм, се определят като битови отпадъчни води. Целта на Директива 91/271/ЕИО е да се опази околната среда от неблагоприятното въздействие на заустванията на недостатъчно пречистени градски отпадъчни води. Тя допринесе за постигането на целите, определени съгласно Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾ и друго приложимо право на Съюза. Настоящата директива следва да продължи да преследва същата цел, като същевременно допринася за опазването на общественото здраве в съответствие с подхода „Едно здраве“, насочен към устойчиво балансиране и подобряване на здравето на хората, животните и екосистемите, например когато градски отпадъчни води се заустват във води за къпане или във водни обекти, използвани за черпене на питейна вода, или когато градските отпадъчни води се използват като показател за параметри, свързани с общественото здраве. Тя следва също така да гарантира достъпа до санитарни помещения и до ключова информация, свързана с управлението на дейности по събиране и пречистване на градските отпадъчни води. Освен това настоящата директива следва да е насочена към увеличаване на полезните взаимодействия с адаптирането към изменението на климата и действията за възстановяване на градските екосистеми, по-специално чрез интегрирано планиране на управлението на градските отпадъчни води, при оптимално използване на цифровизацията. На последно място, настоящата директива следва да допринесе за постепенното намаляване на емисиите на парникови газове от дейностите по събиране и пречистване на градските отпадъчни води, по-специално чрез допълнително намаляване на емисиите на азот, но също така и чрез насърчаване на енергийната ефективност и производството на енергия от

⁽¹⁾ ОВ С 146, 27.4.2023 г., стр. 35.

⁽²⁾ ОВ С, С 2023/250, 26.10.2023 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/250/oj>.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 10 април 2024 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 5 ноември 2024 г.

⁽⁴⁾ Директива 91/271/ЕИО на Съвета от 21 май 1991 г. за пречистването на градските отпадъчни води (ОВ L 135, 30.5.1991 г., стр. 40).

⁽⁵⁾ Вж. част А от приложение VII.

⁽⁶⁾ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

възобновяеми източници, като по този начин следва да допринесе за постигането на целта за неутралност по отношение на климата до 2050 г., установена в Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾. В съответствие с член 193 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) държавите членки могат да надхвърлят минималните изисквания, установени в настоящата директива, например държавите членки биха могли да разгледат възможността за прилагане на по-строги срокове или прагове от посочените в настоящата директива, по-бързо постигане на енергийна и/или климатична неутралност, налагане на допълнителни изисквания или разширяване на спектъра на прилагане на техните национални системи за разширена отговорност на производителя.

- (4) През 2019 г. Комисията направи оценка на Директива 91/271/ЕИО в рамките на Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (наричана по-нататък „оценката“). В резултат на тези действия стана ясно, че се налага актуализиране на някои разпоредби на посочената директива. Бяха установени три важни източника на замърсяване от градски отпадъчни води, които не са изцяло уредени с тази директива и които могат да бъдат избегнати, а именно: преливания на води от интензивни валежи и замърсени зауствания на градския отток, потенциално нефункциониращи индивидуални системи, т.е. системи за пречистване на битови отпадъчни води, които не се включват в канализационните системи, и малки агломерации, които понастоящем не са изцяло обхванати от Директива 91/271/ЕИО. Тези три източника на замърсяване оказват значителен натиск върху повърхностните водни обекти в Съюза. Освен това в доклада за оценка се подчертава необходимостта от подобряване на прозрачността и управлението на дейностите, свързани с градските отпадъчни води, за да се реализира възможността, предлагана от сектора на пречистването на градските отпадъчни води да се оползотвори неговият потенциал за развитие на енергията от възобновяеми източници и да се направят осезаеми стъпки към енергийна неутралност като мярка, допринасяща за неутралността по отношение на климата, както и за да се хармонизира наблюдението на свързани със здравето параметри чрез градските отпадъчни води, например вируса COVID-19 и неговите варианти, като средство за подкрепа на действията в областта на общественото здраве.
- (5) Според Доклада за водите в Европа за 2018 г. на Европейската агенция за околната среда (ЕАОС) малките агломерации оказват значителен натиск върху 11 % от повърхностните водни обекти в Съюза. За по-добро справяне със замърсяването от такива агломерации и за предотвратяване на заустването на непречистени градски отпадъчни води в околната среда, обхватът на настоящата директива следва да включва всички агломерации с еквивалент жители (ЕЖ) 1 000 и повече.
- (6) За да се гарантира ефективното пречистване на градските отпадъчни води преди заустването им в околната среда, всички градски отпадъчни води от агломерации с ЕЖ 1 000 и повече следва да се събират в канализационни системи, освен когато държавите членки обосноват необходимостта от дерогация за използването на индивидуални системи съгласно настоящата директива. При определянето на границите на своите агломерации държавите членки следва да вземат предвид индикативния референтен праг от 10 до 25 ЕЖ на хектар, над който населението, евентуално съчетано с икономически дейности, се счита за достатъчно концентрирано в определен район. Когато такива канализационни системи вече съществуват, държавите членки следва да гарантират, че всички източници на битови отпадъчни води са свързани към тях.
- (7) За да бъдат изпълнени новите изисквания, въведени с настоящата директива, ще бъдат необходими значителни инвестиции. Поради това е необходимо да се вземе предвид специфичната ситуация във всяка държава членка и, когато е целесъобразно, да се адаптират сроковете за изпълнение на някои строги изисквания. Така например на държавите членки с голям брой малки агломерации, засегнати от новите изисквания на настоящата директива по отношение на събирането и пречистването на градските отпадъчни води за агломерации с ЕЖ между 1 000 и 2 000, следва да бъде разрешено да удължат сроковете за постигане на съответствие с тези нови изисквания в първата си национална програма за прилагане. Това следва да се отнася и за държавите членки с голям брой съоръжения, например над 50 %, които е необходимо да бъдат модернизирани с цел извършване на третино пречистване в съответствие с новите изисквания на настоящата директива. Агломерациите с ЕЖ под 2 000, в които вече съществуват канализационни системи и които заустват градски отпадъчни води в пречиствателни станции, разположени в друга агломерация, не следва да се вземат предвид при изчисляването на процента за целите на прилагането на дерогации във връзка със сроковете. Освен това трите последно присъединили се към Съюза държави членки, а именно България, Хърватия и Румъния, трябваше наскоро да направят инвестиции, за да изпълнят изискванията на Директива 91/271/ЕИО. Посочените държави членки се характеризират с голям брой селски райони със силен отлив на населението, както и със застаряващо население в селските райони. Поради това е необходимо да се вземе предвид специфичната ситуация в тези държави членки, като им се даде възможност да удължат сроковете за постигане на съответствие с новите изисквания в първата си национална програма за прилагане.
- (8) В случай на откриване на археологически ценни находки по време на инфраструктурни дейности, например изграждане на канализационни системи или пречиствателни станции за градски отпадъчни води, тези дейности често се забавят поради необходимостта от извършване на археологически проучвания на обекта в съответствие с националното право. Поради това е целесъобразно в тези конкретни случаи сроковете за изпълнение да бъдат адаптирани. По-конкретно, когато дадена държава членка установи, че поради необходимостта от опазване на

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

културното наследство изграждането на необходимата инфраструктура е особено трудно, тя следва да има възможност да адаптира сроковете за изпълнение в конкретни райони и да актуализира съответно националната си програма за прилагане. Удължаването на сроковете следва да се определя за всеки район и да бъде възможно най-кратко, като не надвишава 8 години. Понятието „културно наследство“ следва да се разбира в съответствие със смисъла по член 1 от Конвенцията на ЮНЕСКО от 1972 г. за опазване на световното културно и природно наследство.

- (9) Когато може да се докаже, че изграждането на канализационна система за градски отпадъчни води или свързването към канализационна система не би донесло ползи за околната среда или човешкото здраве или не би било технически осъществимо, или би било свързано с прекомерни разходи, и само в тези случаи, на държавите членки следва да бъде разрешено да използват индивидуални системи за събиране, съхранение и/или пречистване на градски отпадъчни води, при условие че гарантират същото равнище на опазване на околната среда и човешкото здраве като вторичното и третичното пречистване. Индивидуалните системи могат да включват различни видове системи за събиране, съхранение или пречистване, например природосъобразни решения, системи за пречистване с малки размери или временни резервоари, комбинирани с редовно извеждане към пречиствателните станции. Държавите членки следва също така да обменят най-добри практики относно използването и експлоатацията на индивидуалните системи.
- (10) Държавите членки следва да създадат национални, регионални или местни регистри за идентифициране на индивидуалните системи и временните хранилища, използвани на тяхна територия, и да предприемат всички мерките, необходими за се гарантира, че проектирането на тези системи е подходящо, че системите се поддържат правилно и че подлежат на редовен контрол за съответствие въз основа на основан на риска подход. По-специално, държавите членки следва да гарантират, че индивидуалните системи, използвани за събиране, съхранение или пречистване на градски отпадъчни води, са неподатливи на пробиви и течове и че мониторингът и инспекциите на системите се извършват редовно на точно определени интервали. Предвид непропорционалните разходи за адаптиране на проектирането на такива системи към новите изисквания за проектиране тези нови изисквания за проектиране не следва да се прилагат за системи, създадени преди влизането в сила на настоящата директива. Когато се използват индивидуални системи за събиране или пречистване на повече от 2 % от товара на градските отпадъчни води на национално равнище от агломерации с ЕЖ 2 000 и повече, държавите членки следва да предоставят на Комисията обосновка за използването на индивидуални системи вместо канализационни системи, доказваща съответствието на тези системи с установените съгласно настоящата директива стандарти и описваща предприетите мерки за намаляване на използването на такива системи.
- (11) В резултат на валежи като дъжд или сняг или на топящ се сняг или лед преливанията на води от интензивни валежи и градският отток представляват значителен все още съществуващ източник на замърсяване, заустван в околната среда. Очаква се преливанията и градският отток да се увеличат поради комбинираното въздействие на урбанизацията и засилващите се промени във валежния режим, свързани с изменението на климата. Поради това инфраструктурата за управление на градските отпадъчни води е особено уязвима към изменението на климата. Решенията за намаляване на този източник на замърсяване следва да бъдат утвърдени на местно равнище, като се вземат предвид конкретните местни условия. Те следва да се основават на интегрирано количествено и качествено управление на водите в градските райони. Ето защо държавите членки следва да гарантират, че са изготвени интегрирани планове за управление на градските отпадъчни води на местно равнище за всички агломерации с ЕЖ 100 000 и повече, тъй като на тези агломерации се дължи значителна част от изпуснатото замърсяване. Освен това следва да се въведат и интегрирани планове за управление на градските отпадъчни води за агломерации с ЕЖ между 10 000 и 100 000 там, където преливанията на води от интензивни валежи или градският отток представляват риск за околната среда или общественото здраве. В тези планове следва да се установят мерки, насочени към ограничаване на замърсяването от преливания на води от интензивни валежи до не повече от 2 % от годишния товар събрани градски отпадъчни води, изчислен за дебита при сухо време въз основа на замърсителите в таблици 1 и 2 в приложение I.
- (12) Тези планове следва да включват мерки за намаляване на замърсяването от преливания на води от интензивни валежи и за справяне с потенциално значителното замърсяване, дължащо се на разделно събиране градски отток, например замърсяването от първите дъждове след продължителни периоди на засушаване в гъсто населени райони. Плановите следва да включват и мерки за предотвратяване на замърсяването при източника и да дават предимство на природосъобразни решения пред решения, които биха изисквали изграждането на „сива“ инфраструктура. Тези мерки биха могли да включват превантивни временни мерки, насочени към избягване на навлизането на незамърсени дъждовни води в канализационните системи, или временно съхранение, включително естествено задържане на вода, както и подходящо пречистване на висок товар на градския отток или преливания, дължащи се на първи дъждове. Държавите членки се насърчават да увеличат зелените и сините пространства в градските райони и да вземат предвид Платформата за природата в градовете, която осигурява насоки и знания в подкрепа на градовете. За да се гарантират адекватният обхват на интегрираните планове за управление на градските отпадъчни води и цялостното решение на проблемите с водите от интензивни валежи, тези планове следва да бъдат изготвени за дренажните райони на съответните агломерации.
- (13) За да се гарантира, че интегрираните планове за управление на градските отпадъчни води са икономически ефективни, е необходимо те да се основават на най-добрите практики, които вече се прилагат в градските райони. Поради това обмисляните мерки следва да се основават на задълбочен анализ на местните условия и да отдават предпочитание на

превантивен подход, насочен към ограничаване на събирането на незамърсени дъждовни води и оптимизиране на използването на съществуващата инфраструктура, за да се постигнат икономии на енергия и да се допринесе за намаляване на емисиите. Като се отдава предпочитание на зелените и сините разработки и инвестиции, нова сива инфраструктура следва да се предвижда само когато е абсолютно необходимо.

- (14) С цел опазване на околната среда, по-специално крайбрежната и морската околна среда, включително повърхностните, подпочвените и питейните води, както и на общественото здраве от отрицателното въздействие на заустването на недостатъчно пречистени градски отпадъчни води, следва да се прилага вторично пречистване за всички зауствени градски отпадъчни води от агломерации с ЕЖ 1 000 и повече. Поради разширяването на обхвата на настоящата директива, за да се включат и по-малките агломерации, на държавите членки следва да се предостави достатъчно време, за да изградят необходимата инфраструктура за изпълнение на задълженията, установени с настоящата директива. На държавите членки следва също така да се предостави достатъчно време, за да адаптират своята пречиствателна инфраструктура за агломерации, заустващи градските отпадъчните води в крайбрежни води или по-слабо чувствителни зони, когато не се е изисквало вторично пречистване съгласно Директива 91/271/ЕИО.
- (15) За заустванията във високопланински райони, и по-специално райони на над 1 500 m надморска височина, и в малки агломерации с ЕЖ под 2 000 в райони със студен климат със средна температура на тримесечие под 6 °C на водата на входа, където е трудно да се приложи ефективно биологично пречистване поради ниските температури, следва да се разреши използването на пречистване, чиито изисквания са по-малко строги от тези на вторичното пречистване, при условие че подробни проучвания покажат, че тези зауствания не оказват неблагоприятно въздействие върху околната среда или човешкото здраве. По подобен начин заустванията в дълбоки морски води от по-малки агломерации с ЕЖ под 150 000, разположени в по-слабо населени най-отдалечени региони с по-малко от 275 000 жители, характеризиращи се с трудна топография, като стръмни склонове, и заустващи своите градски отпадъчни води в дълбоки морски води в открития океан, което благоприятства висока степен на разреждане на тези зауствания на градски отпадъчни води във водоприемниците, също следва да могат да се ползват от тази дерогация. Въпреки това, за да се гарантира равно третиране на всички държави членки и високо равнище на опазване на околната среда и човешкото здраве на цялата територия на Съюза, срокът на тази дерогация следва да бъде ограничен до 20 години – времето, необходимо за постепенното модернизиране на останалите пречиствателните станции за градски отпадъчни води с цел извършване на вторично пречистване в зоните, в които вторичното пречистване може да се приложи по-трудно. Тази дерогация следва да се предоставя, при условие че подробни проучвания покажат, че такива зауствания не оказват неблагоприятно въздействие върху околната среда или човешкото здраве и не оказват влияние върху съответствието на водоприемниците с друго приложимо право на Съюза, като например директиви 2000/60/ЕО, 2006/7/ЕО ⁽⁸⁾ и 2008/56/ЕО ⁽⁹⁾ на Европейския парламент и на Съвета.
- (16) Оценката показва, че чрез прилагането на Директива 91/271/ЕИО е постигнато значително намаляване на емисиите на азот и фосфор. Независимо от това, според оценката пречиствателните станции за градски отпадъчни води продължават да бъдат важен път за навлизането на тези замърсители в околната среда, което пряко води до еутрофикация на водните обекти и моретата в Съюза. Част от това замърсяване може да бъде избегнато, тъй като техническият напредък и въведените най-добри практики показват, че установените с Директива 91/271/ЕИО стойности на емисионните ограничения за азот и фосфор са остарели и следва да бъдат определени по-строги, особено за по-големи пречиствателни станции. Третичното пречистване следва да се налага систематично за всички пречиствателни станции за градски отпадъчни води с ЕЖ 150 000 и повече, тъй като тези инсталации представляват съществен все още съществуващ източник на заустване на азот и фосфор.
- (17) Третичното пречистване следва да бъде задължително и за агломерации с ЕЖ 10 000 и повече, които заустват води в зони, в които се наблюдава еутрофикация или които са застрашени от еутрофикация. За да се гарантира, че усилията за ограничаване на еутрофикацията са координирани на равнището на съответните басейни за целия водосбор, и за да се осигури последователно определяне на чувствителните зони в целия Съюз, зоните, където еутрофикацията се счита за проблем съгласно наличните към момента данни, следва да бъдат изброени в настоящата директива. Освен това, за да се осигури съгласуваност в рамките на съответното право на Съюза, държавите членки следва да направят преглед на територията си за други зони, в които се наблюдава еутрофикация или които са застрашени от еутрофикация, и да определят дали тези зони са чувствителни към азот или фосфор, или и към двете вещества, по-специално въз основа на данните, събрани съгласно Директива 91/676/ЕИО на Съвета ⁽¹⁰⁾, Директива 2000/60/ЕО и Директива 2008/56/ЕО. Определянето на по-строги ограничения, по-съгласуваното и приобщаващо определяне на зоните, чувствителни към еутрофикация, и задължението за осигуряване на третично пречистване за всички големи съоръжения заедно ще

⁽⁸⁾ Директива 2006/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 февруари 2006 г. за управление качеството на водите за къпане и за отмяна на Директива 76/160/ЕИО (ОВ L 64, 4.3.2006 г., стр. 37).

⁽⁹⁾ Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия) (ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19).

⁽¹⁰⁾ Директива 91/676/ЕИО на Съвета от 12 декември 1991 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници (ОВ L 375, 31.12.1991 г., стр. 1).

допринесат за ограничаване на еутрофикацията. Тъй като това ще изисква допълнителни инвестиции на национално равнище, на държавите членки следва да се предостави достатъчно време да изградят необходимата инфраструктура.

- (18) Последните научни познания, залегнали в основата на няколко стратегии на Комисията, съдържащи се в четири съобщения на Комисията, а именно от 16 януари 2018 г., озаглавено „Европейска стратегия за пластмасите в кръговата икономика“, от 11 март 2019 г., озаглавено „Стратегически подход на Европейския съюз към фармацевтичните продукти в околната среда“, от 14 октомври 2020 г., озаглавено „Стратегия за устойчивост в областта на химикалите. Към нетоксична околна среда“, и от 12 май 2021 г., озаглавено „Път към здравословна планета за всички, План за действие на ЕС: „Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата“,“ подчертават необходимостта от предприемане на действия за решаване на проблема с микрозамърсителите, които вече обичайно се откриват във всички води в Съюза. Някои от тези микрозамърсители са опасни за общественото здраве и околната среда дори в малки концентрации от микрограми на литър или по-малко. Въпреки че някои микрозамърсители се отстраняват при първичното, вторичното и третичното пречистване, следва да се въведе допълнително пречистване, т. е. четвъртично пречистване, за да се гарантира, че от градските отпадъчни води се отстранява широка гама от оставащите микрозамърсители. На първо място, четвъртичното пречистване следва да се съсредоточи върху органичните микрозамърсители, които представляват значителна част от замърсяването и за чието отстраняване вече има проектирани технологии. Това четвъртично пречистване следва да се налага въз основа на принципа на предпазните мерки, съчетан с основан на риска подход. Ето защо всички пречиствателни станции за градски отпадъчни води с ЕЖ 150 000 и повече следва да осигуряват четвъртично пречистване, тъй като на тези съоръжения се дължи значителен дял от заустванията на микрозамърсители в околната среда и отстраняването на микрозамърсители от пречиствателните станции за градски отпадъчни води в такъв мащаб е икономически ефективно. За пречиствателни станции с ЕЖ 150 000 и повече държавите членки следва да гарантират приоритетно извършване на необходимите инвестиции, така че съоръженията, при които рисковете за човешкото здраве и околната среда са най-големи, да бъдат оборудвани без забавяне. За агломерациите с ЕЖ 10 000 и повече от държавите членки следва да се изисква да прилагат четвъртично пречистване в зоните, определени като чувствителни към замърсяване с микрозамърсители на основата на ясни критерии, които следва да бъдат конкретизирани. Такива зони следва да включват места, където заустването на пречистени градски отпадъчни води във водни обекти води до ниски съотношения на разреждане или където приемащите водни обекти се използват за получаване на питейна вода, за отглеждане на черупкови организми или като води за къпане. Държавите членки следва да имат възможност да не прилагат четвъртично пречистване в тези зони, когато оценката на риска показва, че не съществува потенциална опасност от микрозамърсители за околната среда или човешкото здраве. За всички други видове водни обекти в агломерации с ЕЖ 10 000 и повече държавите членки следва да оценяват рисковете, които заустването на микрозамърсители в градските отпадъчни води поражда за околната среда или общественото здраве, въз основа на стандартизирана оценка на риска, и да прилагат четвъртично пречистване само когато е необходимо в оглед на резултатите от оценката на риска. Когато в дадена агломерация с ЕЖ над 10 000, определена като чувствителна към замърсяване с микрозамърсители, има няколко пречиствателни станции за градски отпадъчни води, само тези, които заустват в зоната, изложена на риск, следва да бъдат задължени да прилагат четвъртично пречистване. За да се даде достатъчно време на държавите членки да планират и изградят необходимата инфраструктура, изискването за четвъртично пречистване следва да се въвежда постепенно до 2045 г., като се определят ясно междинни цели.
- (19) За да се осигури трайно съответствие на заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води с изискванията за вторично, третично и четвъртично пречистване, следва да се вземат проби съгласно изискванията на настоящата директива, като тези проби следва да отговарят на предвидените в нея стойности на параметрите. За да се вземат предвид възможните технически колебания в резултатите от тези проби, следва да се определи максимален допустим брой проби, които не отговарят на тези стойности.
- (20) Четвъртичното пречистване, необходимо за отстраняване на микрозамърсителите от градските отпадъчни води, предполага допълнителни разходи, например такива, свързани с мониторинг и ново усъвършенствано оборудване, което да се монтира в някои пречиствателни станции за градски отпадъчни води. За да се покрият тези допълнителни разходи и в съответствие с принципа „замърсителят плаща“, залегнал в член 191, параграф 2 ДФЕС, от особена важност е производителите, които пускат на пазара на Съюза продукти, съдържащи вещества, които в края на жизнения си цикъл се откриват като микрозамърсители в градските отпадъчни води, да поемат отговорност за допълнителното пречистване, необходимо за отстраняването на веществата, генерирани в контекста на тяхната професионална дейност. Най-подходящото средство за постигането на тази цел е система на разширена отговорност на производителя, тъй като тя би ограничила финансовото въздействие върху данъкоплатците и тарифите за вода, като същевременно би осигурила стимул за разработване на по-екологосъобразни продукти. В този смисъл разширената отговорност на производителя следва да се прилага независимо от това дали продуктите са пуснати на пазара, или техните отделни компоненти са произведени в държава членка или в трета държава, както и дали производителите имат седалище в Съюза или продуктът е пуснат на пазара чрез цифрова платформа. Остатъците от фармацевтични и козметични продукти понастоящем представляват основните източници на микрозамърсители в градските отпадъчни води, за които се изисква четвъртично пречистване. Ето защо разширената отговорност на производителя следва да се отнася за тези две продуктови групи. Въз основа на резултатите от мониторинга на градските отпадъчни

води и най-новите научни данни Комисията следва да прави редовна оценка на въпроса дали други продукти следва да бъдат включени в системата за разширена отговорност на производителя.

- (21) Според наличните данни потенциалното увеличаване на разходите за продуктите или потенциалното намаляване на маржовете на печалба на стопанските сектори, които пускат продуктите на пазара на Съюза, дължащо се на прилагането на разширената отговорност на производителя, би било незначително на равнището на Съюза и не би застрашило финансовата и физическата достъпност и наличността на тези продукти на пазара на Съюза. Държавите членки обаче следва да вземат предвид възможното въздействие от прилагането на изискванията на разширената отговорност на производителя върху финансовата и физическата достъпност и наличността на продуктите на национално равнище, по-специално лекарствата, пуснати на пазара на Съюза, както и възможното въздействие от прилагането на изискванията върху равнопоставеността. Държавите членки могат да предприемат действия, за да гарантират наличието на достатъчно средства, включително чрез финансиране на част от разходите за четвъртично пречистване. Като се има предвид, че държавите членки могат да изберат различни подходи за изпълнение на изискванията, следва да се обърне внимание на функционирането на вътрешния пазар и при всяка предстояща оценка на настоящата директива Комисията следва да оценява всяко възможно въздействие в това отношение.
- (22) Независимо от това следва да е възможно освобождаване от задълженията за разширена отговорност на производителя. Такъв следва да бъде случаят, когато общото количество на веществата, които се съдържат в продукти, пуснати на пазара на Съюза от производител, е малко, т.е. под 1 тон годишно, тъй като допълнителната административна тежест за производителя в такива случаи би била непропорционална в сравнение с ползите за околната среда. Освобождаването следва да бъде възможно и за частта от продуктите, във връзка с която производителят може да докаже, че в края на жизнения цикъл на продукта не се генерират микрозамърсители, или когато е възможно да се докаже, че остатъците от продукта са бързо биоразградими в отпадъчните води и околната среда или не достигат пречиствателните станции за градски отпадъчни води. Комисията следва да установи подробни критерии за определяне на пуснатите на пазара на Съюза продукти, които не генерират микрозамърсители в градските отпадъчни води в края на жизнения си цикъл, като вземе предвид опасността, свързана с тях, и тяхната биоразградимост. При разработването на тези критерии Комисията следва да вземе предвид критериите, които вече са установени в Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹¹⁾, а също така и научната или друга налична техническа информация, включително съответните международни стандарти. Тези критерии следва да бъдат установени преди влизането в сила на задълженията за разширена отговорност на производителя, предвидени в настоящата директива.
- (23) За да се избегнат евентуални нарушения на вътрешния пазар, в настоящата директива следва да бъдат установени минимални изисквания за прилагането на системата за разширена отговорност на производителя, а за практическата организация на системата следва да се вземе решение на национално равнище. За да се насърчи заместването на вещества и продукти, генериращи остатъци от микрозамърсители в градските отпадъчни води, финансовото участие на производителите следва да бъде пропорционално на количествата вещества, съдържащи се в продуктите, които те пускат на пазара, и на опасността, свързана с тези вещества и остатъците от тях. Финансовото участие следва да покрива, но не и да надвишава инвестициите и оперативните разходи за дейностите по мониторинг за микрозамърсители, събирането, докладването и безпристрастната проверка на статистическите данни за количествата и опасността, свързана с продуктите, пуснати на пазара на държавите членки, както и прилагането на четвъртично пречистване на градските отпадъчни води по ефективен начин. Това финансово участие следва да покрива и оперативните разходи за вече въведено четвъртично пречистване към датата на влизането в сила на настоящата директива, когато това е необходимо с цел изпълнение на задълженията, свързани със системите за разширена отговорност на производителя. То следва също така да покрива част от инвестиционните разходи за така въведеното четвъртично пречистване, като се вземат предвид амортизацията на инвестициите и сроковете във връзка със задълженията за финансиране, установени в настоящата директива. Тъй като градските отпадъчни води се пречистват заедно, е целесъобразно да се въведе изискване производителите да се присъединят към централизирана организация, която да може да изпълнява от тяхно име задълженията им по разширената отговорност на производителя.
- (24) Оценката показва също така, че секторът на пречистването на градските отпадъчни води предлага възможност за значително намаляване на собственото си потребление на енергия и за производство на енергия от възобновяеми източници, например чрез по-добро използване на наличните повърхности в пречиствателните станции за градски отпадъчни води за производството на слънчева енергия или чрез производство на биогаз от утайки, както и чрез топлинна или кинетична енергия или други възобновяеми източници на енергия. Оценката показва също така, че без ясни правни задължения в този сектор може да се очаква само частичен напредък. В този контекст от държавите членки следва да се изисква да гарантират, че общата годишна енергия, използвана от всички пречиствателни станции за градски отпадъчни води на тяхна територия, обработващи товар от ЕЖ 10 000 и повече, не надвишава производството на енергия от възобновяеми източници по смисъла на определението в член 2, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹²⁾ от тези пречиствателни станции за градски отпадъчни води. За да се вземат предвид особеностите на всяка пречиствателна станция за градски отпадъчни води, да се оптимизират необходимите инвестиции и да се осигури необходимата гъвкавост за постигане на целта за енергийна

⁽¹¹⁾ Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етиктирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ L 353, 31.12.2008 г., стр. 1).

⁽¹²⁾ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

неутралност, като същевременно се гарантира, че потенциалът за производство на енергия от възобновяеми източници и за икономии на енергия е напълно оползотворен, тази цел следва да бъде постигната на национално равнище, а не за всяка пречиствателна станция. Следва да се вземат предвид всички видове енергия от възобновяеми източници, произвеждана от операторите или собствениците на пречиствателни станции за градски отпадъчни води, независимо дали в пречиствателна станция или извън нея, като хидравлична, слънчева, топлинна или вятърна енергия или биогаз. Целта следва постепенно да бъде постигната с междинни цели до 31 декември 2045 г. Следва да е възможно закупуването на ограничено количество енергия от неизкопаеми източници, което не е пряко свързано с дейностите по пречистване на градските отпадъчни води, от външни източници през 2040 г. и 2045 г., като се прилага обвързана с условия дерогация. Производството на енергия от възобновяеми източници от собствениците или операторите на пречиствателните станции за градски отпадъчни води или от тяхно име не следва да включва закупуването на енергия от възобновяеми източници. Постигането на тази цел за енергийна неутралност ще допринесе по-специално за намаляване на предотвратимите емисии на парникови газове от сектора на пречистването на градските отпадъчни води, като същевременно ще спомогне за постигането на целите за неутралност по отношение на климата до 2050 г. и свързаните с тях национални цели и цели на Съюза, например целите, определени в Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹³⁾. Инициативите за постигане на енергийна неутралност обаче не следва да водят до увеличаване на емисиите на метан и азотен оксид. В съответствие с Директива (ЕС) 2018/2001 държавите членки следва да улеснят процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници, необходими за постигане на енергийна неутралност на сектора на пречистването на градските отпадъчни води. Насърчаването на производството на биогаз или слънчева енергия в Съюза, съчетано с подобряването на мерките за енергийна ефективност в съответствие с принципа „енергийната ефективност на първо място“, определен в Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁴⁾, и оптималното използване на цифровизацията, което означава да се отчита в максимална степен икономическата ефективност на тези мерки при определянето на енергийната политика и вземането на съответните инвестиционни решения, ще спомогне и за намаляване на енергийната зависимост на Съюза – една от целите, залегнали в съобщението на Комисията от 18 май 2022 г., озаглавено „План Repower EU“. Това е в съответствие и с Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁵⁾ и Директива (ЕС) 2018/2001, в които пречиствателните станции за градски отпадъчни води се определят като „предпочитани зони“ за енергия от възобновяеми източници, което означава място, определено като особено подходящо за изграждане на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници. За да се постигне целта за енергийна неутралност чрез оптимални мерки за всяка пречиствателна станция за градски отпадъчни води и за канализационната система, държавите членки следва да гарантират, че на всеки четири години се извършват обследвания за енергийна ефективност по смисъла на определението в Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁶⁾. Тези обследвания следва също така да включват определяне на потенциала за намаляване на потреблението на енергия, икономически ефективно оползотворяване и използване на отпадна топлина – на място или чрез централна енергийна система, или икономически ефективно използване или производство на енергия от възобновяеми източници съгласно критериите, съдържащи се в приложение VI към Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁷⁾.

- (25) Тъй като намаляването на емисиите на метан води до по-значително смекчаване на последиците от изменението на климата в сравнение с намаляването на емисиите на въглероден диоксид и поради определянето на сектора на пречистването на градските отпадъчни води като един от основните сектори, отделящи емисии на метан, в този сектор следва да се извършва мониторинг и да се цели намаляване на емисиите на метан, както е посочено в Глобалния ангажимент за метана – инициатива, началото на която беше поставено на Конференцията на ООН по изменението на климата (COP 26), подобно на намаляването на емисиите на метан съгласно Регламент (ЕС) 2024/1787 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, за да се гарантира приносът на сектора на пречистването на градските отпадъчни води за постигането на целта за неутралност по отношение на климата най-късно до 2050 г. съгласно Регламент (ЕС) 2021/1119.
- (26) Тъй като трансграничният характер на замърсяването на водите налага сътрудничество между съседни държави членки или с трети държави за справяне с такова замърсяване и набелязване на мерки за справяне с неговия източник,

⁽¹³⁾ Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021 – 2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 26).

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

⁽¹⁵⁾ Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите и Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 75).

⁽¹⁶⁾ Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. за енергийната ефективност и за изменение на Регламент (ЕС) 2023/955 (ОВ L 231, 20.9.2023 г., стр. 1).

⁽¹⁷⁾ Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1).

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2024/1787 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за намаляване на емисиите на метан в сектора на енергетиката и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/942 (ОВ L, 2024/1787, 15.7.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj>).

от държавите членки следва да се изисква да се информират взаимно или да информират съответната трета държава, ако значително замърсяване на водите, произтичащо от зауствания на градски отпадъчни води в една държава членка или трета държава, засяга или е вероятно да засегне качеството на водите на друга държава членка или трета държава. Такава информация следва да бъде предоставяна незабавно в случай на непредвидено замърсяване, което засяга в значителна степен водните обекти надолу по течението, а за предприятията в отговор на замърсяването мерки следва да се съобщава своевременно. Когато държавите членки са сключили предишни споразумения помежду си или с трети държави по екологични въпроси, свързани с водите, може да се вземе предвид сътрудничеството чрез тези споразумения. Комисията следва да бъде информирана за такива случаи на замърсяване и при необходимост да участва в срещи по искане на държавите членки. Важно е също така да се обърне внимание на трансграничното замърсяване от трети държави, които споделят едни и същи водни обекти с някои държави членки. За целта на справянето със замърсяване, навлизащо от трета държава или достигащо такава трета държава, сътрудничеството и координацията с трети държави може да се осъществяват в рамките на Конвенцията за опазване и използване на трансграничните водни течения и международните езера на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ на ООН)⁽¹⁹⁾ или други съответни регионални конвенции, например регионалните морски конвенции или конвенциите за реките.

- (27) За да се осигури опазването на околната среда и човешкото здраве, държавите членки следва да гарантират, че канализационните системи и пречиствателните станции за градски отпадъчни води, изградени в съответствие с изискванията на настоящата директива, са проектирани, построени, експлоатирани и поддържани по такъв начин, че да се осигури достатъчна ефективност при всички нормални климатични условия на мястото на изграждането им. Тъй като инфраструктурата за градски отпадъчни води е призната за критичен субект съгласно Директива (ЕС) 2022/2557 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁰⁾, държавите членки следва също така да гарантират, че при проектирането, изграждането и експлоатацията на пречиствателните станции за градски отпадъчни води и на канализационните системи се взема предвид тяхната уязвимост към екстремни явления, настъпили поради изменението на климата.
- (28) Пречиствателните станции за градски отпадъчни води получават също така небитови отпадъчни води, включително промишлени отпадъчни води, които могат да съдържат редица замърсители, които не са обхванати изрично от Директива 91/271/ЕИО, например тежки метали, пластмасови микрочастици, микрозамърсители и други химикали, включително перфлуороалкилирани и полифлуороалкилирани съединения (PFAS). Тези небитови отпадъчни води може да идват например от промишлени производства, търговски обекти, болници и други медицински учреждения. В повечето случаи има лошо разбиране и познаване на този тип замърсяване, което може да доведе до влошаване на протичането на процеса на пречистване и да допринесе за замърсяването на водите във водоприемниците, като при това възпрепятства оползотворяването на утайките и повторното използване на пречистените отпадъчни води. Поради това държавите членки следва редовно да наблюдават и докладват за такова небитово замърсяване, което навлиза в пречиствателните станции за градски отпадъчни води и се зауства във водните обекти. За да се предотврати замърсяването от заустванията на небитови отпадъчни води при източника, изпусканията от промишлени производства или предприятия, свързани с канализационни системи, следва да подлежат на предварително установени правила или специално разрешение, или и двете от страна на компетентния орган или от подходящ орган. За да се осигури технически капацитет на канализационните системи и пречиствателните станции за градски отпадъчни води да приемат и пречистват входящото замърсяване, операторите, които управляват пречиствателните станции за градски отпадъчни води, приемащи небитови отпадъчни води, следва да бъдат привличани за консултации и да бъдат уведомявани преди издаването на такива разрешения или приемането на такива правила и следва да могат при поискване да правят справки с издадените разрешения, за да са в състояние да адаптират своите процеси на пречистване. Когато във входящите води се установи небитово замърсяване, държавите членки следва да предприемат подходящи мерки за намаляване на замърсяването при източника, като засилят мониторинга на замърсителите в канализационните системи, така че да се установят източниците на замърсяване, и при необходимост да преразглеждат разрешенията, издадени на съответните свързани пречиствателни станции за градски отпадъчни води.
- (29) Водните ресурси на Съюза са подложени на все по-голям натиск, което води до траен или временен недостиг на вода в някои области на Съюза. Способността на Съюза да реагира на нарастващия натиск върху водните ресурси би могла да се подобри чрез по-широко повторно използване на пречистени градски отпадъчни води, с което да се ограничи водочерпенето на прясна вода от повърхностните и подземните водни обекти. Следователно повторното използване на пречистени градски отпадъчни води следва да се насърчава и прилага винаги, когато това е целесъобразно, особено в областите с недостиг на вода, и за всички подходящи цели, като същевременно се гарантира минималният екологичен отток на водоприемниците и се отчита необходимостта да се гарантира постигането на целите за добро екологично и химично състояние на водоприемниците, определени в Директива 2000/60/ЕО. За да се постигне това, в своята оценка на въздействието, извършвана съгласно Директива 2000/60/ЕО, държавите членки следва да извършват мониторинг на въздействието на повторното използване на пречистени градски отпадъчни води върху минималния екологичен отток на водоприемниците. Потенциалът за повторно използване на пречистени градски отпадъчни води следва да се оценява, като се вземат предвид плановете за управление на речните басейни, изготвени

⁽¹⁹⁾ ОВ L 186, 5.8.1995 г., стр. 44.

⁽²⁰⁾ Директива (ЕС) 2022/2557 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно устойчивостта на критичните субекти и за отмяна на Директива 2008/114/ЕО на Съвета (ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 164).

съгласно Директива 2000/60/ЕО, и решенията на държавите членки съгласно член 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/741 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²¹⁾, както и необходимостта да се гарантира постигането на целите за добро екологично и химично състояние на водоприемниците, определени в Директива 2000/60/ЕО. Засилването на изискванията за пречистване на градските отпадъчни води и действията за по-добър мониторинг, проследяване и намаляване на замърсяването при източника ще окажат въздействие върху качеството на пречистените градски отпадъчни води и следователно ще спомогнат за повторното използване на водите. Когато водите се използват повторно за целите на напояването в селското стопанство, това следва да се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2020/741. Когато е целесъобразно, за да се гарантира безопасното повторно използване на пречистени градски отпадъчни води, държавите членки следва да обмислят четвъртично пречистване на градските отпадъчни води, които се използват повторно или ще бъдат повторно използвани. Възможността за приемане на мерки за насърчване на повторното използване на градски пречистени отпадъчни води и за самото им повторно използване следва да бъде отчитана в стратегиите за устойчивост на водните ресурси на равнището на държавите членки, когато такива стратегии са налични.

- (30) Хранителните вещества, съдържащи се в градските отпадъчни води, могат да бъдат полезни в случаите, когато пречистените градски отпадъчни води се използват повторно в селското стопанство в съответствие с Регламент (ЕС) 2020/741. В тези случаи държавите членки следва да могат да използват - при специални условия с цел да се гарантира най-високо равнище на опазване на околната среда и човешкото здраве - дерогация от задължението за прилагане на третично пречистване в съответствие с настоящата директива само за частта от пречистените градски отпадъчни води, която се използва повторно в селското стопанство.
- (31) За да се гарантира правилното прилагане на настоящата директива и по-специално спазването на стойностите на емисионните ограничения, от значение е да се наблюдава заустването на пречистени градски отпадъчни води в околната среда. Мониторингът следва да се осъществява чрез установяването на национално равнище на задължителна система от предварително установени правила или специални разрешения, или и двете, която да се прилага за заустванията на пречистените градски отпадъчни води в околната среда. Освен това, за да се предотврати непреднамереното заустване на биомедии в околната среда от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, които използват биомедии, от съществено значение е в разрешенията за заустване или в правилата, или и в двете да се включват конкретни задължения за непрекъснат мониторинг и предотвратяване на такива зауствания. Тези биомедии обикновено са изработени от пластмаса и могат да включват, наред с другото, бионосители, биосфери и полистирени.
- (32) Когато е необходимо, държавите членки следва да адаптират своята инфраструктура за събиране и пречистване на градски отпадъчни води с оглед на промените в броя на населението си и свързания с това товар на битовите отпадъчни води, за да продължат да отговарят на изискванията на настоящата директива. Възможното въздействие на заустванията върху водните обекти в резултат на изграждането и адаптирането на такава инфраструктура не следва да се счита за нарушение на задълженията им съгласно Директива 2000/60/ЕО, ако са изпълнени всички условия, предвидени в настоящата директива.
- (33) За да се гарантира опазването на околната среда, спрямо преките зауствания на биоразградими небитови отпадъчни води в околната среда от някои промишлени сектори следва да се прилагат подходящи изисквания. Тези изисквания следва да гарантират, че преките зауствания от някои промишлени сектори се подлагат на вторично, третично и четвъртично пречистване, според нуждите, за опазване на околната среда и човешкото здраве, и че от окончателния анализ личи, че са спазени параметрите, определени за пречистените отпадъчни води, или е осигурено същото равнище на опазване на околната среда.
- (34) Съгласно член 168, параграф 1 ДФЕС действията на Съюза допълват националните политики и са насочени към подобряване на общественото здраве и профилактика на заболяванията. За да се осигури оптимално използване на съответните данни за общественото здраве от градските отпадъчни води, следва да се въведе наблюдение на градските отпадъчни води, което да се използва за превантивни цели или за ранно предупреждение, например при откриването на конкретни вируси в градските отпадъчни води като сигнал за появата на епидемии или пандемии. Държавите членки следва да установят диалог и координация между компетентните органи, които отговарят за общественото здраве, и компетентните органи, които отговарят за управлението на градските отпадъчни води. В контекста на тази координация следва да се установи ясно разпределение на функциите, отговорностите и разходите между тези компетентни органи. Държавите членки следва да разработят списък на параметрите, свързани с общественото здраве, които да бъдат наблюдавани в градските отпадъчни води, както и на честотата и мястото на пробовземането, като вземат предвид, наред с другото, препоръките на Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC), на Европейския орган за готовност и реакция при извънредни здравни ситуации (HERA) и на Световната здравна организация (СЗО), и да разгледат възможността за включване в този списък на следните свързани със здравето параметри: SARS-CoV-2 и неговите варианти, полиовирус, грипен вирус, нововъзникващи патогени и всякакви други параметри, свързани с общественото здраве, които могат да се считат от значение. Въз основа на

(21) Регламент (ЕС) 2020/741 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 2020 г. относно минималните изисквания за повторното използване на водата (ОВ L 177, 5.6.2020 г., стр. 32).

информацията, събрана по време на пандемията от COVID-19, и опита, натрупан при прилагането на Препоръка (ЕС) 2021/472 на Комисията⁽²²⁾, от държавите членки следва да се изисква да проследяват съответните свързани със здравето параметри в градските отпадъчни води. За да се гарантира, че се използват хармонизирани методи, държавите членки следва доколкото е възможно да използват методи за пробовземане и анализ, посочени в Препоръка (ЕС) 2021/472 за мониторинг на SARS-CoV-2 и неговите варианти.

- (35) Съюзът отчита, че е важно да се реши проблемът с антимикробната резистентност (AMP), по-специално в съобщението на Комисията от 29 юни 2017 г., озаглавено „Европейски план за действие „Едно здраве“ срещу антимикробната резистентност (AMP)“, и прие Европейския план за действие „Едно здраве“ срещу AMP. Според СЗО градските отпадъчни води са признати и документирани като основен източник на антимикробни агенти и техните метаболити, както и на резистентни на антимикробни средства бактерии и гени от тях. За да се разширят познанията за основните източници на AMP следва да се въведе задължение за мониторинг за наличието на AMP в градските отпадъчни води, за да се доразвият нашите научни познания и евентуално да се предприемат подходящи действия в бъдеще.
- (36) Настоящата директива утвърждава признатия от СЗО подход „Едно здраве“ като интегриран и обединяващ подход, който има за цел устойчиво балансиране и оптимизиране на здравето на хората, животните и екосистемите. В подхода „Едно здраве“ се признава, че здравето на хората, домашните и дивите животни, растенията и околната среда като цяло, включително и екосистемите, са тясно взаимосвързани и взаимозависими.
- (37) С цел опазване на околната среда и човешкото здраве държавите членки следва да установят и оценят рисковете, породени от управлението на градските отпадъчни води. Оценката на риска би могла да включва мащабен химичен скрининг, включително за химически смеси, или методи, основани на биологичното въздействие, или и двете, за да се провери за наличието на вещества, които пораждат опасения, наред с другото, за водните организми или за качеството на питейната вода или на водите за къпане. Въз основа на така установените рискове и доколкото е необходимо за спазване на изискванията на законодателството на Съюза в областта на водите, държавите членки следва да предприемат мерки за събирането и пречистването на градските отпадъчни води, които са по-строги от мерките, необходими за спазване на минималните изисквания, установени в настоящата директива. В съответствие с член 191, параграф 2 ДФЕС и в допълнение към мерките, предвидени или предприети в съответствие с член 11, параграф 3 от Директива 2000/60/ЕО, държавите членки следва да насърчават приоритетно контрола на замърсителите при източника с цел предотвратяване на замърсяването на водоприемниците. По-специално държавите членки следва да предприемат превантивни мерки, за да ограничат риска от достигане на преднамерено и непреднамерено изхвърлени пластмасови микрочастици до градските отпадъчни води и утайки.
- (38) В зависимост от ситуацията тези по-строги мерки могат да включват, наред с другото, създаването на канализационни системи, разработването на интегрирани планове за управление на градските отпадъчни води или прилагането на вторично, третично или четвъртично пречистване на градските отпадъчни води за агломерации или пречиствателни станции за градски отпадъчни води, които не достигат праговете на ЕЖ, водещи до прилагането на стандартните изисквания. Те могат също така да включват по-усъвършенствано пречистване от необходимото съгласно минималните изисквания, или дезинфекция на пречистени градски отпадъчни води, необходима с цел постигане на съответствие с Директива 2006/7/ЕО.
- (39) Съгласно Цел 6.2 от Цел за устойчиво развитие на ООН № 6 относно чиста вода и добри санитарни условия от държавите членки се изисква до 2030 г. да осигурят достъп до подходящи канализационни съоръжения и хигиенни условия за всички и прекратяване на практиката за дефекация на открито, като се обръща специално внимание на нуждите на жените и момичетата и хората в уязвимо положение. Санитарните съоръжения следва да позволяват безопасно управление и обезвреждане на човешка урина, фекалии и менструална кръв, както и смяната на продукти, използвани при менструация. Освен това в принцип 20 от Европейския стълб на социалните права се посочва, че всеки има право на достъп до основни услуги с добро качество, включително вода и санитарни помещения. В този контекст и в съответствие с препоръките в Насоките на СЗО относно санитарните помещения и здравето⁽²³⁾ и на Протокола „Вода и здраве“ към Конвенцията от 1992 г. за опазване и използване на трансграничните водни течения и международните езера, съставен в Лондон на 17 юни 1999 г., държавите членки следва да разгледат въпроса за достъпа до санитарни помещения на национално равнище. Това следва да се постигне чрез действия, гарантиращи достъпа до санитарни помещения за всички, например чрез изграждане на санитарни съоръжения на обществени места, както и чрез насърчаване на наличието на безплатни или достъпни за всички подходящи санитарни съоръжения в публичните администрации и обществените сгради, включително всички видове съоръжения и услуги, като например тоалетни с промиване или сухи тоалетни. Те следва да бъдат управлявани безопасно, което означава, че следва да бъдат достъпни за всички, когато е целесъобразно, по всяко време, включително за хора със специални

⁽²²⁾ Препоръка (ЕС) 2021/472 на Комисията от 17 март 2021 г. относно общ подход за установяване на систематично наблюдение по отношение на SARS-CoV-2 и неговите варианти в отпадъчните води в ЕС (ОВ L 98, 19.3.2021 г., стр. 3)

⁽²³⁾ Насоки на СЗО относно санитарните помещения и здравето, 2018 г.

нужди, като деца, възрастни хора, хора с увреждания и бездомни хора, че следва да бъдат разположени на място, което гарантира максимална безопасност на ползвателите, и че следва да бъдат безопасни от хигиенна и техническа гледна точка. Тези съоръжения следва също така да бъдат достатъчно на брой, за да се гарантира, че нуждите на хората са удовлетворени и времето за чакане не е неоправдано дълго. Достатъчният брой санитарни съоръжения на обществени места следва да бъде определен на подходящо равнище, като се отчита принципът на субсидиарност.

- (40) Специфичното положение на малцинствените култури като ромите и пътуващите общности, независимо дали водят уседнал начин на живот или не, и по-специално липсата на достъп до санитарни помещения, беше признато в съобщението на Комисията от 7 октомври 2020 г., озаглавено „Съюз на равенство: Стратегическа рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите“, в което се призовава за увеличаване на ефективния равен достъп до основни услуги. Като цяло е целесъобразно държавите членки да обърнат особено внимание на уязвимите групи или на групи, които са маргинализирани поради фактори, свързани с тяхното социално-икономическо положение, етническа принадлежност, сексуалност, пол, увреждане, липса на жилище, правно положение, религиозни убеждения или други причини, като предприемат необходимите мерки, за да гарантират достъп до санитарни помещения за тези групи. Важно е определянето на тези групи да бъде съгласувано с член 16, параграф 1 от Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁴⁾. Мерките за подобряване на достъпа до санитарни помещения за уязвимите и маргинализираните групи могат да включват осигуряване на санитарни съоръжения на обществени и частни места безплатно или срещу ниска такса за ползване, както и в сгради на публичната администрация, подобряване или поддържане на връзката с подходящи системи за събиране на градски отпадъчни води и повишаване на осведомеността за най-близките санитарни съоръжения.
- (41) Съгласно Насоките на ЕС в областта на правата на човека относно безопасната питейна вода и канализацията, приети от Съвета на 17 юни 2019 г., трябва да се обърне специално внимание на нуждите на жените и момичетата, тъй като те са особено изложени на риск и са обект на нападения, сексуално и основано на пола насилие, тормоз и други заплахи за тяхната безопасност при достъпа до санитарни съоръжения извън домовете им. Това е в съответствие със заключенията на Съвета относно дипломатията в областта на водните ресурси, приети на 19 ноември 2018 г., в които отново се потвърждава значението на включването на перспективата за равенство между половете в дипломатията в областта на водните ресурси. Поради това държавите членки следва да обърнат специално внимание на жените и момичетата като уязвима група и следва да предприемат необходимите мерки за подобряване или поддържане на безопасен достъп до санитарни помещения за тях.
- (42) В оценката се стига до заключението, че управлението на утайките може да бъде подобро, за да се постигне по-добро съответствие с принципите на кръговата икономика и йерархията на отпадъците по смисъла на член 4 от Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁵⁾. Действията за по-добро наблюдение и намаляване на замърсяването при източника от небитови зауствания ще спомогнат за подобряване на качеството на получените утайки и ще гарантират безопасното им използване в селското стопанство. За да се гарантира правилното и безопасното оползотворяване на хранителните вещества от утайките, включително на критичното вещество фосфор, следва да се определи комбинирана минимална степен на повторно използване и рециклиране на равнището на Съюза, като държавите членки следва да могат да изберат дали да използват повторно или да рециклират, или и двете, градските отпадъчни води или утайки, или и двете с цел оползотворяване на фосфора. Тази комбинирана минимална степен на повторно използване и рециклиране следва да е съобразена със съдържанието на фосфор в утайките, което може да е различно в различните области. Тя следва също така да е съобразена със степента на насищане на всеки национален пазар, например наличието на други източници на фосфор от органични източници, например от животновъдството, и възможностите за неговото абсорбиране в селското стопанство. Държавите членки следва да бъдат насърчавани да наблюдават микрозамърсители в утайките, особено когато съществува риск от натрупване на микрозамърсители в утайките и когато те се използват повторно в селското стопанство, за да се увеличат знанията за тяхното наличие и да се опазват околната среда и човешкото здраве. Правилното и безопасно оползотворяване на хранителните вещества и повторното им използване в селското стопанство следва да се насърчава, за да се укрепи издръжливостта и устойчивостта на селскостопанския сектор и да се допринесе за стратегическата автономност на сектора на производството на торове в Съюза. В този контекст държавите членки следва, като вземат предвид възможностите за оползотворяване на национално и местно равнище, да предприемат мерки за насърчаване на производството и закупуването на оползотворени хранителни вещества от градските отпадъчни води и утайки. При повторното използване на утайките в селското стопанство следва да се обърне специално внимание на пластмасовите микрочастици. Пластмасовите микрочастици следва да се наблюдават систематично, когато утайките се използват повторно в селското стопанство. Тази информация е абсолютно необходима за безопасното управление на утайките в селското стопанство и за евентуалното преразглеждане на съответната политика на Съюза.

⁽²⁴⁾ Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека (ОВ L 435, 23.12.2020 г., стр. 1).

⁽²⁵⁾ Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3).

- (43) Необходим е подходящ мониторинг за проверка на спазването на новите изисквания на настоящата директива относно микрозамърсителите, небитовото замърсяване, енергийната неутралност, преливанията на води от интензивни валежи и градския отток. Мониторингът следва да бъде подкрепян, когато това е технически осъществимо и целесъобразно, чрез използването на цифрови инструменти. По-специално за оперативното управление на канализационните системи и пречиствателните станции за градски отпадъчни води следва систематично да се разглежда възможността за използване на цифрови инструменти. За да се провери съответствието на четвъртичното пречистване по отношение на намаляването на микрозамърсителите при заустването на градски отпадъчни води, е достатъчно да се наблюдава ограничен набор от представителни микрозамърсители. Честотата на мониторинга следва да се основава на актуалните най-добри практики, както понастоящем се практикува в Швейцария. За да бъдат икономически ефективни, тези задължения следва да бъдат адаптирани към размера на пречиствателните станции за градски отпадъчни води и на агломерациите. За целите на мониторинга в настоящата директива се предвижда вземането на проби. При всяко пробовземане се взема проба на входа и на изхода на пречиствателната станция за градски отпадъчни води. Мониторингът също така ще допринесе за осигуряването на данни за цялостната рамка за мониторинг на околната среда, създадена по линия на 8-ата програма за действие за околната среда⁽²⁶⁾, и по-специално ще подава информация към рамката за мониторинг на нулевото замърсяване, която е в основата ѝ и която е изложена в съобщението на Комисията от 12 май 2021 г., озаглавено „Път към здравословна планета за всички, План за действие на ЕС: „Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата““.
- (44) Пластмасовите микрочастици и съответните микрозамърсители следва да бъдат наблюдавани, когато е целесъобразно, при преливанията на води от интензивни валежи и заустванията на градския отток от отделни системи с програма за представително пробовземане, която позволява да се определи концентрацията с цел моделиране на качеството на водата. Когато е целесъобразно, емисиите на парникови газове следва да бъдат наблюдавани, като мониторингът бъде подкрепен от анализ, изчисления или моделиране.
- (45) За да се гарантира опазването на околната среда и да се предприемат подходящи действия по всяка оценка на риска, която трябва да се извърши за целите на прилагането на настоящата директива, както и за прилагането на други правни актове на Съюза, държавите членки следва да наблюдават широк спектър от замърсители на входа и изхода на пречиствателните станции за градски отпадъчни води. За да се избегне ненужната тежест, следва да се извършва мониторинг само на замърсителите, които може да се очаква да бъдат открити в градските отпадъчни води, като се вземе предвид голямото разнообразие от замърсители, които биха могли да достигнат до пречиствателните станции за градски отпадъчни води, включително от източници на небитови отпадъчни води. Държавите членки следва да имат възможност да намалят честотата на мониторинга, ако при последващи кампании за пробовземане не бъдат открити замърсители. По-конкретно последните данни сочат, че PFAS се откриват в градските отпадъчни води, понякога във високи концентрации. Най-новите научни доказателства сочат, че поради своята устойчивост PFAS са проблем за околната среда и общественото здраве. Поради това е от съществено значение да се разберат по-добре пътищата за навлизане на PFAS в околната среда и те да се наблюдават на входа и изхода на пречиствателните станции за градски отпадъчни води. Този мониторинг следва да започне на първото място, където заустванията достигат до водосборите, използвани за черпене на питейна вода, поради високия риск от излагането на PFAS и тяхното въздействие върху здравето.
- (46) За да се намали административната тежест и да се използват по-добре възможностите, предлагани от цифровизацията, докладването относно прилагането на настоящата директива следва да се подобри и опрости, като се премахне задължението на държавите членки да докладват на Комисията на всеки две години, а на Комисията – да публикува двугодишни доклади. То следва да бъде заменено от изискване държавите членки, с подкрепата на ЕАОС, да подобрят съществуващите национални стандартизирани набори от данни, изготвени съгласно Директива 91/271/ЕО, и редовно да ги актуализират. Комисията ще използва тези набори от данни за проверка на спазването на настоящата директива. Моделът за докладване ще бъде разработен от ЕАОС в сътрудничество с държавите членки. На Комисията и ЕАОС следва да бъде предоставен достъп до националните бази данни. За да се осигури пълна информация относно прилагането на настоящата директива, наборите от данни следва да включват информация относно съответствието на пречиствателните станции за градски отпадъчни води с изискванията за пречистване (проби, които отговарят/не отговарят на стойностите, товари и концентрация на заустваните замърсители), относно степента на постигане на целите за енергийна неутралност, относно емисиите на парникови газове от пречиствателните станции с ЕЖ над 10 000 и относно мерките, предприети от държавите членки в контекста на преливанията на води от интензивни валежи и градския отток, достъпа до санитарни помещения и пречистването от индивидуални системи. Освен това следва да се осигури пълна съгласуваност с Регламент (ЕО) № 166/2006 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁷⁾, за да се оптимизира използването на данните, както и да се създадат условия за пълна прозрачност. Информацията, събрана чрез тези набори от данни, следва да подпомага съпоставянето и обмена на най-добри практики на равнището на Съюза по отношение на ефективността на пречиствателните станции за градски отпадъчни води. Административната тежест, свързана с предоставянето на информация и данни на обществеността, следва винаги да е в съответствие с принципа на пропорционалност.

⁽²⁶⁾ Решение (ЕС) 2022/591 на Европейския парламент и на Съвета от 6 април 2022 г. относно Обща програма на Европейския съюз за действие за околната среда до 2030 година (ОВ L 114, 12.4.2022 г., стр. 22).

⁽²⁷⁾ Регламент (ЕО) № 166/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 януари 2006 г. за създаване на Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители и за изменение на директиви 91/689/ЕО и 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 33, 4.2.2006 г., стр. 1).

- (47) Прилагането на Директива 91/271/ЕИО се финансира чрез тарифи за вода и публични бюджети, включително финансиране от Съюза. В бъдеще разширената отговорност на производителя следва да е такава, че да се гарантира, че разходите за четвъртично пречистване се поемат най-малко частично от съответните стопански сектори и се допълват от други видове финансиране. В миналото прилагането на Директива 91/271/ЕИО беше подкрепено в значителна степен и от политиката на сближаване на Съюза и програмите по „Хоризонт 2020“ и LIFE. За да се гарантира навременното и правилното прилагане на настоящата директива, от съществено значение е държавите членки да създадат национална програма за прилагане, включваща дългосрочно планиране на необходимите инвестиции, придружено от стратегия за финансиране. Тези национални програми за прилагане следва да бъдат докладвани на Комисията. За да се ограничи административната тежест, това изискване не следва да се прилага за държави членки, в които повече от 95 % от агломерациите изпълняват основните задължения за пречистване и събиране на отпадните води. С цел да продължи прилагането на настоящата директива Комисията следва да вземе предвид националните програми за прилагане, докладвани от държавите членки, при подготовката на следващата многогодишна финансова рамка за периода, както и последващите национални програми за прилагане, а държавите членки следва без забавяне да въведат необходимата система за разширена отговорност на производителя.
- (48) Секторът на събирането и пречистването на градските отпадъчни води е специфичен и функционира като монополен пазар, като публичните и малките предприятия са свързани с канализационната система, без да могат да избират своите оператори. Поради това е важно да се гарантира публичен достъп до ключовите показатели за ефективност на операторите, като например постигнатото равнище на пречистване, разходите за пречистване, използваната и произведената енергия и свързаните с това емисии на парникови газове и въглероден отпечатък. За да се повиши осведомеността на гражданите относно последиците от пречистването на градските отпадъчни води, основната информация за годишните разходи за събиране и пречистване на отпадъчните води за всяко домакинство следва да се предоставя, най-малко в агломерациите с ЕЖ над 10 000 и за предпочитане с ЕЖ над 1 000, по леснодостъпен начин, например във фактурите, докато друга подробна информация следва да бъде достъпна онлайн, по лесен за ползване начин, на уебсайт на оператора или на компетентния орган.
- (49) С Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁸⁾ се гарантира правото на достъп до информация за околната среда в държавите членки в съответствие с Конвенцията на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации от 1998 г. за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда (наричана по-нататък „Конвенцията от Орхус“) ⁽²⁹⁾. Конвенцията от Орхус включва всестрани задължения, свързани както с предоставянето при поискване на информация за околната среда, така и с активното разпространяване на такава информация. Важно е разпоредбите на настоящата директива, свързани с достъпа до информация и правилата за споделяне на данни, да допълват посочената директива, като въвеждат задължението за предоставяне на публичен достъп онлайн до информация за събирането и пречистването на градските отпадъчни води по лесен за ползване начин, без да се създава отделен правен режим.
- (50) Ефективността на настоящата директива и нейната цел за опазване на общественото здраве в контекста на политиката на Съюза в областта на околната среда изисква физическите и юридическите лица или, когато е приложимо, надлежно учредените от тях организации, да могат да се позовават на нея в съдебни производства, а националните съдилища да могат да вземат предвид настоящата директива като елемент от правото на Съюза, за да могат, наред с другото, да упражняват контрол върху решенията на националния орган, когато е необходимо. Освен това съгласно установената съдебна практика на Съда на Европейския съюз относно принципа на лоялното сътрудничество, залегнал в член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), съдилищата на държавите членки са тези, които трябва да гарантират съдебната защита на правата на лицата съгласно правото на Съюза. Освен това член 19, параграф 1 ДЕС изисква от държавите членки да предвидят правните средства, необходими за осигуряването на ефективна правна защита в областите, обхванати от правото на Съюза. Това следва да бъде постигнато в съответствие с националните правила, без да се премахва ефективността на разпоредбата относно обезщетенията. В допълнение, в съответствие с Конвенцията от Орхус членовете на заинтересованата общественост трябва да разполагат с достъп до правосъдие, така че да защитят правото си на живот в околна среда, която допринася за личното здраве и благосъстояние.
- (51) С цел да се адаптира настоящата директива към научно-техническия прогрес, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 ДФЕС за изменение на някои части от приложенията по отношение на адаптирането на мониторинга към най-съвременните методи за мониторинг, включително с оглед оптимално използване на цифровите инструменти и като се вземат предвид съответните методи, използвани в други съответни правни актове на Съюза, и оценката на резултатите във връзка с изискванията за третично и четвъртично пречистване, и на изискванията за предварително установени правила и специални разрешения за заустване на небитови отпадъчни води в канализационните системи и в пречиствателните станции за градски отпадъчни води, както за допълване на настоящата директива чрез определянето на комбинирана минимална степен на повторно използване и рециклиране на фосфор от утайките и от градските отпадъчни води, като се вземат предвид наличните технологии и ресурси, както и икономическата жизнеспособност на оползотворяването на фосфор, и чрез

⁽²⁸⁾ Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно обществения достъп до информация за околната среда и за отмяна на Директива 90/313/ЕИО на Съвета (ОВ L 41, 14.2.2003 г., стр. 26).

⁽²⁹⁾ ОВ L 124, 17.5.2005 г., стр. 4.

актуализирането на информацията, предоставяна на обществеността онлайн и на домакинствата. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество⁽³⁰⁾. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

- (52) За да се гарантират еднакви условия за прилагане на настоящата директива, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия да приема стандарти за проектирането на индивидуални системи, за установяването на формата на докладване и степента на подробност на информацията, свързана с индивидуалните системи, за установяването на формата и метода за оценка на риска, които да се използват при четвъртично третиране, за приемането на методи за мониторинг и оценка на показателите за четвъртично пречистване и целите за енергийна неутралност, за определянето на общи условия и критерии за прилагането на освобождаването от разширената отговорност на производителя във връзка с някои продукти, за установяването на методики в подкрепа на разработването на интегрирани планове за управление на градските отпадъчни води, за разработването на алтернативни показатели за основаната на товара индикативна цел за намаляване на замърсяването въз основа например на обема, броя случаи на преливане на води от интензивни валежи, обема на заушения градски отток или други подходящи алтернативни показатели, както и за установяването на минимална честота на пробовземане и на методики за измерване на антимикробната резистентност, преките и непреките емисии на парникови газове и пластмасовите микрочастици в градските отпадъчни води и утайките, за изготвянето на минимален списък на съответните замърсители, които е вероятно да бъдат открити в градските отпадъчни води, включително методика за определяне на съответните замърсители, които е вероятно да бъдат открити, и критерии за преразглеждане на изключването на някои замърсители, подлежащи на мониторинг, за установяването на хармонизирана методика за измерване на общото съдържание на перфлуороалкилирани и полифлуороалкилирани съединения (PFAS) и „сумата на PFAS“ в градските отпадъчни води, както и за приемането на формата и условията за представяне на информацията, която държавите членки осигуряват, а ЕАОС обобщава във връзка с прилагането на настоящата директива. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁽³¹⁾.
- (53) Държавите членки следва да установят система от санкции за нарушението на национални разпоредби, приети в съответствие с настоящата директива, и да вземат всички мерки, необходими за осигуряване на прилагането им. Санкциите следва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи и следва, когато е приложимо, да са съобразени с финансовото състояние на отговорното физическо или юридическо лице.
- (54) Съгласно Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество Комисията следва да извърши оценка на настоящата директива в определен срок от датата, определена за нейното транспониране. Тази оценка следва да се основава на натрупания опит, на събраните при прилагането на настоящата директива данни, на наличните препоръки на СЗО, както и на съответните научни, аналитични и епидемиологични данни. При оценката следва да се обърне особено внимание на анализа на адекватността на параметрите, свързани с общественото здраве, използвани при наблюдението на градските отпадъчни води, анализа на добавените стойности на задължителен мониторинг на параметрите, свързани с общественото здраве, анализа на евентуалната необходимост от адаптиране на списъка на продуктите, които да бъдат обхванати от системите за разширена отговорност на производителя, включително условията за освобождаване от отговорност, анализа на възможното въздействие върху функционирането на вътрешния пазар на евентуално различните проценти на участие за производителите, определени от държавите членки, анализа на осъществимостта и целесъобразността на разработването на разширена система за отговорност на производителя за продукти, генериращи PFAS и пластмасови микрочастици, анализа на добавената стойност и целесъобразността на изискването за задължителни национални планове за повторно използване на водата, включително национални цели и мерки, оценката на целта за енергийна неутралност, за да се анализира техническата и икономическата осъществимост и положителния ефект върху околната среда и климата за постигането на по-висока степен на енергийна автономност в сектора, оценката на възможностите за измерване на преките и непреките емисии на парникови газове, отделяни от сектора на градските отпадъчни води, оценката на възможността за постигане на неутралност по отношение на климата на сектора на пречистването на градските отпадъчни води, и времето, необходимо за това, както и осъществимостта и целесъобразността на определянето на минимални степени на повторно използване и рециклиране в Съюза на азота от утайки или от градски отпадъчни води, или и от двете.

⁽³⁰⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

⁽³¹⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (55) В Директива 91/271/ЕИО се предвиждат специални срокове за Майот поради включването му през 2014 г. като най-отдалечен регион по смисъла на член 349 ДФЕС. Поради това прилагането на задълженията за създаване на канализационни системи и прилагане на вторично пречистване на градските отпадъчни води от агломерация с ЕЖ 2 000 и повече следва да бъде отложено по отношение на Майот.
- (56) Целесъобразно е да се вземе предвид специфичната ситуация в Майот и другите най-отдалечени региони на Съюза, посочени в член 349 ДФЕС, в който са предвидени специфични мерки за подкрепа на тези региони. Във връзка с пречистването на градските отпадъчни води на посочените територии следва да се обърне специално внимание на трудния релеф и островния характер на тези територии.
- (57) За да се осигури непрекъснатост на опазването на околната среда е важно държавите членки да поддържат най-малко настоящото равнище на третично пречистване, докато започнат да се прилагат новите изисквания за намаляване на фосфора и азота. Поради това член 5 от Директива 91/271/ЕИО следва да продължи да се прилага до влизането в сила на тези нови изисквания.
- (58) Тъй като целите на настоящата директива, а именно опазването на околната среда и общественото здраве, отбелязването на напредък към постигане на климатична неутралност на дейностите по събиране и пречистване на градските отпадъчни води, подобряване на достъпа до санитарни помещения и гарантиране на редовно наблюдение на параметрите, свързани с общественото здраве, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците на действията могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (59) Задължението за транспониране на настоящата директива в националното право следва да бъде ограничено до разпоредбите, които представляват изменение по същество в сравнение с Директива 91/271/ЕИО. Задължението за транспониране на разпоредбите, които не са изменени, произтича от посочената директива.
- (60) Настоящата директива не засяга задълженията на държавите членки, свързани със сроковете за транспониране в националното право на директивите, посочени в част Б от приложение VII,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Предмет

С настоящата директива се определят правила относно събирането, пречистването и заустването на градски отпадъчни води с цел опазване на околната среда и човешкото здраве, в съответствие с подхода „Едно здраве“, като постепенно се намаляват емисиите на парникови газове до устойчиви равнища, подобрява се енергийният баланс на дейностите по събиране и пречистване на градските отпадъчни води и се допринася за прехода към кръгова икономика. С настоящата директива се предвиждат също така правила относно достъпа до санитарни помещения за всички, прозрачността на сектора на градските отпадъчни води, редовното наблюдение на параметрите на градските отпадъчни води, свързани с общественото здраве, и прилагането на принципа „замърсителят плаща“.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „градски отпадъчни води“ означава някое от следните:
 - а) битови отпадъчни води;
 - б) смес от битови и небитови отпадъчни води;
 - в) смес от битови отпадъчни води и градски отток;
 - г) смес от битови и небитови отпадъчни води и градски отток;
- 2) „битови отпадъчни води“ означава отпадъчни води от жилищните райони, обслужвания сектор и институциите и съдържащи главно продукти на човешкия метаболизъм или от битовите дейности, или и от двете;

- 3) „небитови отпадъчни води“ означава отпадъчни води, различни от битови отпадъчни води и градски отток, от помещения, които се използват за извършване на търговски, промишлени или икономически дейности;
- 4) „агломерация“ означава зона, в която населението, изразено в еквивалент жители, съчетано или не с икономически дейности, е достатъчно концентрирано, за да е възможно градските отпадъчни води да се събират и да се отвеждат към една или повече пречиствателни станции за градски отпадъчни води или една или повече точки за окончателно заустване;
- 5) „градски отток“ означава отток от валежи в агломерации чрез смесени или разделни канализационни мрежи;
- 6) „преливане на води от интензивни валежи“ означава заустване на непречистени градски отпадъчни води от смесени канализационни мрежи във водоприемници, причинено от валежи или неизправности на системата;
- 7) „канализационна система“ означава система от канали, която събира и отвежда градските отпадъчни води;
- 8) „смесена канализационна мрежа“ означава един общ канал, който събира и отвежда градските отпадъчни води, включително градския отток;
- 9) „разделна канализационна мрежа“ означава канализационна мрежа, която по отделни канали събира и отвежда следните потоци:
 - а) битови отпадъчни води;
 - б) небитови отпадъчни води;
 - в) смес от битови и небитови отпадъчни води;
 - г) градски отток;
- 10) „1 еквивалент жители“ или „1 ЕЖ“ означава товарът от биоразградими органични вещества на ден, за които биохимичната потребност от кислород за пет дни (БПК₅) е 60 грама дневно;
- 11) „първично пречистване“ означава пречистване на градски отпадъчни води с физически или химически методи, или и с двете, включващи утаяване на неразтворените вещества или други процеси, чрез които БПК₅ на входящите отпадъчни води се понижава най-малко с 20 % преди заустването, а общото количество неразтворени вещества във входящите отпадъчни води – най-малко с 50 %;
- 12) „вторично пречистване“ означава пречистване на градски отпадъчни води чрез метод, който по принцип включва биологично пречистване с вторично утаяване, или чрез друг метод, който намалява биоразградимите органични вещества в градските отпадъчни води;
- 13) „третично пречистване“ означава пречистване на градски отпадъчни води чрез метод, с който се намаляват азотът или фосфорът, или и двете вещества в градските отпадъчни води;
- 14) „четвъртично пречистване“ означава пречистване на градски отпадъчни води чрез метод, с който се намалява широк спектър от микрозамърсители в градските отпадъчни води;
- 15) „утайки“ означава органичен и неорганичен остатък, получен от пречистването на градски отпадъчни води в пречиствателна станция за градски отпадъчни води, с изключение на чакъл, мазнини, други отломки и всякакви други отсевки и остатъци от етапа на предварителна обработка;
- 16) „еутрофикация“ означава обогатяване на водата с допълнителни елементи, по-специално съединения на азота или фосфора, или и на двете вещества, предизвикващи ускорено развитие на водорасли и висши растения, което води до нежелано нарушаване на равновесието на наличните водни организми и влошаване качеството на водата;
- 17) „микрозамърсител“ означава вещество по смисъла на определението в член 3, точка 1 от Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³²⁾, включително продукти от неговото разграждане, което обичайно е налично във водната среда, градските отпадъчни води или утайките и което дори в ниски концентрации може да се счита за опасно за околната среда или човешкото здраве въз основа на съответните критерии, установени в части 3 и 4 от приложение I към Регламент (ЕО) № 1272/2008;

⁽³²⁾ Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕО на Съвета и директиви 91/155/ЕО, 93/67/ЕО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ L 396, 30.12.2006 г., стр. 1).

- 18) „съотношение на разреждане“ означава съотношението между средния обем на годишния отток на водоприемниците в точката на заустване за последните пет години и средния годишен обем на заустваните градски отпадъчни води в повърхностните води за последните пет години;
- 19) „производител“ означава всеки производител, вносител или дистрибутор, който в рамките на професионалната си дейност пуска продукти на пазара на държава членка, включително въз основа на договори от разстояние по смисъла на определението в член 2, точка 7 от Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽³³⁾;
- 20) „организация, компетентна в областта на отговорността на производителя“ означава национално призната организация, учредена с цел да съдейства на производителите при изпълнението на задълженията им по членове 9 и 10;
- 21) „санитарни помещения“ означава съоръжения и услуги за безопасно, хигиенично, сигурно и социално и културно приемливо управление и обезвреждане на човешка урина и фекалии, както и за смяна и обезвреждане на менструални продукти, които осигуряват неприкосновеност на личния живот и гарантират човешкото достойнство;
- 22) „антимикробна резистентност“ означава способността на микроорганизмите да оцелеят или да се размножават при наличието на антимикробно средство в концентрация, която обикновено е достатъчна да инхибира или да убие микроорганизми от същия вид;
- 23) „Едно здраве“ означава „Едно здраве“ по смисъла на определението в член 3, точка 7 от Регламент (ЕС) 2022/2371 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁴⁾;
- 24) „заинтересована общественост“ означава обществеността, която е засегната или може да бъде засегната, или има интерес от вземането на решение за изпълнение на задълженията, предвидени в член 6, 7 или 8 от настоящата директива; за целите на настоящото определение неправителствените организации, съдействащи за опазването на околната среда или човешкото здраве и отговарящи на всички изисквания на националното право, се считат за заинтересовани;
- 25) „биомедия“ означава всяка подложка, обикновено направена от пластмаса, която се използва за развитието на бактериите, необходими за пречистването на градските отпадъчни води;
- 26) „пускане на пазара“ означава предоставянето за първи път на даден продукт на пазара на държава членка;
- 27) „товар“ означава количеството биоразградиво органично вещество, измерено като БПК₅ в градските отпадъчни води, изразено в ЕЖ, или всеки замърсител или хранително вещество, изразено в единици маса за време;
- 28) „индивидуална система“ означава санитарно съоръжение, което събира, съхранява, пречиства или обезврежда битови отпадъчни води от сгради или части от сгради, които не са свързани с канализационна система.

Член 3

Канализационни системи и изчисляване на товара на агломерациите

1. Държавите членки гарантират, че всички агломерации с ЕЖ 2 000 и повече спазват следните изисквания:
 - а) да са снабдени с канализационни системи;
 - б) всички техни източници на битови отпадъчни води да са свързани към канализационната система.
2. Държавите членки гарантират, че до 31 декември 2035 г. агломерациите с ЕЖ 1 000 и повече, но по-малко от 2 000, съответстват на изискванията по параграф 1.

Държавите членки могат да ползват дерогация от срока, посочен в първа алинея, за максимален срок от:

- а) 8 години, когато към 1 януари 2025 г.:

⁽³³⁾ Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 64).

⁽³⁴⁾ Регламент (ЕС) 2022/2371 на Европейския парламент и на Съвета от 23 ноември 2022 г. относно сериозните трансгранични заплахи за здравето и за отмяна на Решение № 1082/2013/ЕС (ОВ L 314, 6.12.2022 г., стр. 26).

- i) по-малко от 50 % от агломерациите, посочени в първа алинея, са снабдени с канализационни системи; или
 - ii) по-малко от 50 % от товара на градските отпадъчни води на агломерациите, посочени в първа алинея, се събира в канализационни системи;
- б) 10 години, когато към 1 януари 2025 г.:
- i) по-малко от 25 % от агломерациите, посочени в първа алинея, са снабдени с канализационни системи; или
 - ii) по-малко от 25 % от товара на градските отпадъчни води на агломерациите, посочени в първа алинея, се събира в канализационни системи.

България, Хърватия и Румъния могат да ползват дерогация от срока, посочен в първа алинея, за максимален срок от:

- а) 12 години, когато към 1 януари 2025 г.:
- i) по-малко от 50 % от агломерациите, посочени в първа алинея, са снабдени с канализационни системи; или
 - ii) по-малко от 50 % от товара на градските отпадъчни води на агломерациите, посочени в първа алинея, се събира в канализационни системи;
- б) 14 години, когато към 1 януари 2025 г.:
- i) по-малко от 25 % от агломерациите, посочени в първа алинея, са снабдени с канализационни системи; или
 - ii) по-малко от 25 % от товара на градските отпадъчни води на агломерациите, посочени в първа алинея, се събира в канализационни системи.

Когато държавите членки ползват дерогация от срока, посочен в първа алинея, те гарантират, че първата им национална програма за прилагане по член 23 включва:

- а) броя на агломерациите с ЕЖ 1 000 и повече, но по-малко от 2 000, които не разполагат с цялостна канализационна система към 1 януари 2025 г.; и
- б) план, в който се описват подробно инвестициите, необходими за постигане на пълно съответствие по отношение на тези агломерации в рамките на удължените срокове; и
- в) техническите или икономическите причини, обосноваващи удължаването на срока, посочен в първа алинея.

Удължаването на срока, посочен в първа алинея, се прилага само ако са изпълнени условията по втора или трета алинея, както и условията по четвърта алинея. Комисията уведомява държавите членки, ако тези условия не са изпълнени до 31 юли 2028 г.

3. Товарът на дадена агломерация, изразен в ЕЖ, се изчислява на базата на максималния среден седмичен товар, генериран от агломерацията през годината, като се изключват необичайните метеорологични ситуации, като предизвиканите от силни дъждове.

4. Канализационните системи трябва да съответстват на изискванията по част А от приложение I.

Член 4

Индивидуални системи

1. Държавите членки могат да ползват дерогация от член 3 само ако изграждането на канализационна система или свързването към канализационна система не е оправдано, тъй като не носи ползи за околната среда или човешкото здраве, не е технически осъществимо или би било свързано с прекомерни разходи. В случай на дерогация от член 3 държавите членки гарантират, че индивидуалните системи за събиране, съхранение и, когато е приложимо, пречистване на градските отпадъчни води се използват в агломерации с ЕЖ 1 000 и повече или в части от тях.

2. Държавите членки гарантират, че индивидуалните системи, посочени в параграф 1, се проектират, експлоатират и поддържат по начин, който осигурява същото равнище на опазване на околната среда и човешкото здраве като вторичното и третичното пречистване, посочени в членове 6 и 7.

3. Държавите членки гарантират, че индивидуалните системи, които се използват в агломерации с ЕЖ 1 000 и повече, се регистрират в регистър. Държавите членки гарантират, че компетентният орган или друг орган, оправомощен на национално, регионално или местно равнище, извършва редовни инспекции или друг вид редовни проверки на тези системи или упражнява контрол върху тези системи по друг начин, съгласно основан на риска подход.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение с цел конкретизиране на минимални изисквания за:

- а) проектирането, експлоатацията и поддръжката на индивидуалните системи, посочени в параграфи 1 и 2; и
- б) редовните инспекции, посочени в параграф 3, включително определянето на минимална честота на тези инспекции в зависимост от вида на индивидуалните системи и съгласно основан на риска подход.

Тези актове за изпълнение се приемат до 2 януари 2028 г. в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2.

Свързаните с проектирането изисквания, посочени в параграф 2 и настоящия параграф, не се прилагат за индивидуалните системи, посочени в параграф 1, които са изградени преди 1 януари 2025 г.

5. Държавите членки, които използват индивидуални системи за събиране и/или пречистване на повече от 2 % от товара на градските отпадъчни води на национално равнище от агломерации с ЕЖ 2 000 и повече, предоставят на Комисията обосновка за използването на индивидуални системи. Тази обосновка трябва да:

- а) доказва, че условията за използване на индивидуални системи, посочени в параграф 1, са изпълнени;
- б) описва мерките, предприети в съответствие с параграфи 2 и 3;
- в) доказва спазването на минималните изисквания, посочени в параграф 4, когато Комисията е упражнила изпълнителните си правомощия съгласно същия параграф;
- г) доказва, че използването на индивидуалните системи не възпрепятства изпълнението от страна на държавите членки на екологичните цели, установени в член 4 от Директива 2000/60/ЕО.

6. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение с цел определяне на формата за представяне на информацията, посочена в параграф 5. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2.

Член 5

Интегрирани планове за управление на градските отпадъчни води

1. До 31 декември 2033 г. държавите членки осигуряват изготвянето на интегриран план за управление на градските отпадъчни води за дренажните райони на агломерации с ЕЖ 100 000 и повече.

2. Най-късно шест месеца след първата актуализация на плана за управление на речните басейни съгласно член 13, параграф 7 от Директива 2000/60/ЕО след 1 януари 2025 г., но най-късно до 22 юни 2028 г., държавите членки изготвят списък на агломерациите с ЕЖ между 10 000 и 100 000, в които, като се вземат предвид историческите данни, моделирането и най-съвременните климатични прогнози, включително сезонните колебания, както и антропогенният натиск и оценката на въздействието, предприета в рамките на плана за управление на речните басейни, са налице едно или повече от следните условия:

- а) преливането на води от интензивни валежи поражда риск за околната среда или човешкото здраве;
- б) преливането на води от интензивни валежи представлява повече от 2 % от годишния товар събрани градски отпадъчни води за параметрите, посочени в таблица 1 и, когато е приложимо, в таблица 2 от приложение I, изчислено за дебита при сухо време;
- в) преливането на води от интензивни валежи възпрепятства изпълнението на някое от следните:
 - и) изискванията, определени съгласно член 5 от Директива (ЕС) 2020/2184;

- ii) изискванията, определени в член 5, параграф 3 от Директива 2006/7/ЕО;
- iii) изискванията, определени в член 3 от Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁵⁾;
- iv) екологичните цели, определени в член 4 от Директива 2000/60/ЕО;
- v) изискванията, определени в член 1 от Директива 2008/56/ЕО;
- vi) изискванията, определени съгласно член 3 от Директива 2006/118/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁶⁾;
- г) определени са съответни пунктове в разделните канализационни мрежи, където се очаква градският отток да бъде замърсен по такъв начин, че заустването му във водоприемниците да се счита за риск за околната среда или човешкото здраве или да попречи на изпълнението на някое от изискванията или екологичните цели, посочени в буква в).

Държавите членки правят преглед на списъка, посочен в първа алинея, на всеки шест години след изготвянето му и при необходимост го актуализират.

3. До 31 декември 2039 г. държавите членки осигуряват изготвянето на интегриран план за управление на градските отпадъчни води за дренажните райони на агломерациите, посочени в параграф 2.

4. Интегрираните планове за управление на градските отпадъчни води се представят на Комисията при поискване.

5. Интегрираните планове за управление на градските отпадъчни води включват най-малко елементите, посочени в приложение V, и в тях се дава приоритет на зелените и сините инфраструктурни решения, когато това е възможно.

6. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение с цел конкретизиране на:

- а) методиките за определяне на мерките, посочени в точка 3 от приложение V;
- б) методиките за определяне на алтернативни показатели за проверка дали е постигната примерната цел за намаляване на замърсяването, посочена в точка 2, буква а) от приложение V;
- в) формата, в който интегрираните планове за управление на градските отпадъчни води трябва да се представят на Комисията при поискване в съответствие с параграф 4.

Тези актове за изпълнение се приемат до 2 януари 2028 г. в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2.

7. Държавите членки гарантират, че интегрираните планове за управление на градските отпадъчни води подлежат на преглед най-малко на всеки шест години след изготвянето им и при необходимост се актуализират. След актуализиране на списъка, посочен в параграф 2, държавите членки осигуряват изготвянето на интегрирани планове за управление за агломерациите в срок от шест години от включването им в този списък.

Член 6

Вторично пречистване

1. Държавите членки гарантират, че преди заустването им във водоприемниците заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, в които се пречистват градски отпадъчни води от агломерации с ЕЖ 2 000 и повече, отговарят на съответните изисквания за вторично пречистване, посочени в част Б и таблица 1 от приложение I, в съответствие с методите за мониторинг и оценка на резултатите, предвидени в част В от приложение I. Без да се засяга възможността за използване на алтернативни методи съгласно част В, точка 1 от приложение I, максималният разрешен брой проби, които не отговарят на стойностите на параметрите от част Б и таблица 1 от приложение I, е посочен в част В и таблица 4 от приложение I.

За агломерации с ЕЖ 2 000 и повече, но по-малко от 10 000, които заустват в крайбрежни води по смисъла на определението в Директива 2000/60/ЕО и които към 1 януари 2025 г. прилагат подходящо пречистване в съответствие с член 7 от Директива 91/271/ЕО, задължението, посочено в първа алинея, не се прилага до 31 декември 2037 г.

⁽³⁵⁾ Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите, за изменение и последваща отмяна на директиви 82/176/ЕО, 83/513/ЕО, 84/156/ЕО, 84/491/ЕО, 86/280/ЕО на Съвета и за изменение на Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 84).

⁽³⁶⁾ Директива 2006/118/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им (ОВ L 372, 27.12.2006 г., стр. 19).

2. За агломерации, които заустват градски отпадъчни води в по-слабо чувствителни зони съгласно член 6, параграф 1 от Директива 91/271/ЕИО към 1 януари 2025 г., задълженията, посочени в параграф 1, първа алинея, се прилагат от 31 декември 2037 г.

3. Най-късно до 31 декември 2035 г. държавите членки гарантират, че преди заустването им във водоприемниците заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, в които се пречистват градски отпадъчни води от агломерации с ЕЖ 1 000 и повече, но по-малко от 2 000, отговарят на съответните изисквания за вторично пречистване, посочени в част Б и таблица 1 от приложение I, в съответствие с методите за мониторинг и оценка на резултатите, предвидени в част В от приложение I. Без да се засяга възможността за използване на алтернативни методи съгласно част В, точка 1 от приложение I, максималният разрешен брой проби, които не отговарят на стойностите на параметрите от част Б и таблица 1 от приложение I, е посочен в част В и таблица 4 от приложение I.

Държавите членки могат да ползват дерогация от срока, посочен в първа алинея, за максимален срок от:

а) 8 години, когато към 1 януари 2025 г.:

- i) в по-малко от 50 % от агломерациите, посочени в първа алинея, заустванията на градските отпадъчни води подлежат на вторично пречистване на тяхната територия в съответствие с част Б и таблица 1 от приложение I; или
- ii) по-малко от 50 % от товара на градските отпадъчни води на агломерациите, посочени в първа алинея, подлежи на вторично пречистване на тяхната територия в съответствие с част Б и таблица 1 от приложение I;

б) 10 години, когато към 1 януари 2025 г.:

- i) в по-малко от 25 % от агломерациите, посочени в първа алинея, заустванията на градските отпадъчни води подлежат на вторично пречистване на тяхната територия в съответствие с част Б и таблица 1 от приложение I; или
- ii) по-малко от 25 % от товара на градските отпадъчни води на агломерациите, посочени в първа алинея, подлежи на вторично пречистване на тяхната територия в съответствие с част Б и таблица 1 от приложение I.

България, Хърватия и Румъния могат да ползват дерогация от срока, посочен в първа алинея, за максимален срок от:

а) 12 години, когато към 1 януари 2025 г.,

- i) в по-малко от 50 % от агломерациите, посочени в първа алинея, заустванията на градските отпадъчни води подлежат на вторично пречистване на тяхната територия в съответствие с част Б и таблица 1 от приложение I; или
- ii) по-малко от 50 % от товара на градските отпадъчни води на агломерациите, посочени в първа алинея, подлежи на вторично пречистване на тяхната територия в съответствие с част Б и таблица 1 от приложение I;

б) 14 години, когато към 1 януари 2025 г.

- i) в по-малко от 25 % от агломерациите, посочени в първа алинея, заустванията на градските отпадъчни води подлежат на вторично пречистване на тяхната територия в съответствие с част Б и таблица 1 от приложение I; или
- ii) по-малко от 25 % от товара на градските отпадъчни води на агломерациите, посочени в първа алинея, подлежи на вторично пречистване на тяхната територия в съответствие с част Б и таблица 1 от приложение I.

Когато държавите членки ползват дерогация от сроковете, посочени в първа алинея, те гарантират, че първата им национална програма за прилагане по член 23, включва:

- а) броя на агломерациите с ЕЖ 1 000 и повече, но по-малко от 2 000, в които не се извършва вторично пречистване към 1 януари 2025 г.; и
- б) план, в който се описват подробно инвестициите, необходими за постигане на пълно съответствие по отношение на тези агломерации в рамките на удължените срокове; и
- в) техническите или икономическите причини, обосноваващи удължаванията на срока, посочен в първа алинея.

Удължаването на срока, посочен в първа алинея, се прилага само ако са изпълнени условията по втора или трета алинея, както и условията по четвърта алинея. Комисията уведомява държавите членки, ако тези условия не са изпълнени до 31 юли 2028 г.

4. Заустванията на градски отпадъчни води могат да бъдат подложени на пречистване, което не е толкова строго като предвиденото в параграфи 1 и 3, до 31 декември 2045 г., когато се заустват във:

- а) води, разположени във високопланински региони, а именно на височина над 1 500 m, където е трудно да се приложи ефективно биологично пречистване поради ниските температури;
- б) дълбоки морски води, когато заустването на градски отпадъчни води е от агломерации с ЕЖ под 150 000 в по-слабо населени най-отдалечени региони по смисъла на член 349 ДФЕС, където топографията и географията на територията затрудняват прилагането на ефективно биологично пречистване; или
- в) градски отпадъчни води от малки агломерации с ЕЖ 1 000 и повече, но по-малко от 2 000, разположени в региони със студен климат, където е трудно да се приложи ефективно биологично пречистване поради ниските температури, ако средната тримесечна температура на водата на входа е под 6° C.

Прилагането на първа алинея зависи от условието съответните държави членки да предоставят на Комисията подробни проучвания, доказващи, че тези зауствания не оказват неблагоприятно въздействие върху околната среда и човешкото здраве и не възпрепятстват изпълнението по отношение на водоприемниците на съответните цели за качество и на съответните разпоредби на друго приложимо право на Съюза.

5. Товарът, изразен в ЕЖ, се изчислява на базата на максималното средно седмично количество органични вещества, постъпващо в пречиствателната станция за градски отпадъчни води през годината, като се изключват необичайни метеорологични ситуации, като например предизвиканите от силни дъждове.

Член 7

Третично пречистване

1. Държавите членки гарантират, че преди заустването им във водоприемниците заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, които пречистват градски отпадъчни води с товар от ЕЖ 150 000 и повече и не прилагат третично пречистване към 1 януари 2025 г., отговарят на съответните изисквания за третично пречистване в съответствие с част Б и таблица 2 от приложение I към:

- а) 31 декември 2033 г. за зауствания от 30 % от посочените пречиствателни станции за градски отпадъчни води;
- б) 31 декември 2036 г. за зауствания от 70 % от посочените пречиствателни станции за градски отпадъчни води.

Най-късно до 31 декември 2039 г. държавите членки гарантират, че преди заустването им във водоприемниците заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, които пречистват градски отпадъчни води с товар от ЕЖ 150 000 и повече, отговарят на съответните изисквания за третично пречистване, посочени в част Б и таблица 2 от приложение I.

2. До 31 декември 2027 г. държавите членки изготвят и публикуват списък на зоните на своя територия, които са чувствителни към еутрофикация. Те включват в този списък информация за това дали зоните са чувствителни към фосфор или азот, или и към двете вещества. Те актуализират този списък на всеки шест години, като първата актуализация е до 31 декември 2033 г.

Списъкът, посочен в първа алинея, включва зоните, посочени в приложение II.

Изискването, посочено в първа алинея, не се прилага, когато дадена държава членка прилага на цялата си територия третично пречистване в съответствие с параграф 5.

3. Без да се засяга параграф 1, държавите членки гарантират, че преди заустването им в зоните, включени в списъка, посочен в параграф 2, заустванията от пречиствателни станции за градски отпадъчни води, които пречистват градски отпадъчни води от агломерации с ЕЖ 10 000 и повече, отговарят на съответните изисквания за третично пречистване, посочени в част Б и таблица 2 от приложение I, най-късно до:

- а) 31 декември 2033 г. за 20 % от тези агломерации;
- б) 31 декември 2036 г. за 40 % от тези агломерации;
- в) 31 декември 2039 г. за 60 % от тези агломерации;
- г) 31 декември 2045 г. за всички такива агломерации.

4. Държавите членки могат да ползват дерогация от срока, посочен в параграф 3, буква г), за максимален срок от 8 години, при условие че:

- а) най-малко 50 % от съответните агломерации не прилагат третично пречистване в съответствие с изискванията, установени в Директива 91/271/ЕИО, или не отговарят на изискванията на част Б и таблица 2 от приложение I към посочената директива, към 1 януари 2025 г.; и
- б) първата национална програма за прилагане, представена съгласно член 23, параграф 2, включва:
 - i) броя на агломерациите, посочени в параграф 3, в които не се извършва третично пречистване в съответствие с изискванията, установени в Директива 91/271/ЕИО, или които не отговарят на изискванията на част Б и таблица 2 от приложение I към посочената директива, към 1 януари 2025 г.;
 - ii) план, в който се описват подробно инвестициите, необходими за постигане на пълно съответствие за тези агломерации в рамките на удължения срок; и
 - iii) техническите или икономическите причини, обосноваващи удължаването на срока, посочен в параграф 3, буква г).

Удължаването на срока, посочено в настоящия параграф, поражда действие само ако са изпълнени условията по първа алинея. Комисията уведомява държавите членки, ако тези условия не са изпълнени до 31 юли 2028 г. Въпреки това пречиствателните станции за градски отпадъчни води, които пречистват товар от ЕЖ 150 000 и повече, трябва да спазват крайните срокове, определени в параграф 1.

5. Заустванията на градски отпадъчни води, посочени в параграфи 1 и 3, трябва да отговарят на съответните изисквания в част Б и таблица 2 от приложение I, в съответствие с методите за мониторинг и оценка на резултатите, предвидени в част В от приложение I. Средната годишна стойност на пробите за всеки параметър, посочен в таблица 2 от приложение I, трябва да отговаря на съответните стойности на параметрите, определени в същата таблица.

6. За пречиствателните станции за градски отпадъчни води, които са в процес на изграждане, чието третично пречистване е в процес на основно модернизиране или които са въведени в експлоатация след 31 декември 2020 г. и преди 1 януари 2025 г., изискванията по настоящия член, свързани с параметъра за азота, започват да се прилагат най-късно пет години след изтичането на крайните срокове, определени в параграфи 1 и 3.

7. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с процедурата, посочена в член 27, за изменение на част В от приложение I с цел адаптиране на методите за мониторинг и оценка на резултатите във връзка с третичното третиране към научно-техническия прогрес.

8. Чрез дерогация от параграфи 3 и 5, държавите членки могат да решат, че изискванията на параграфи 3 и 5 не се прилагат спрямо дадена пречиствателна станция за градски отпадъчни води, която е разположена в зона, включена в списъка по параграф 2, ако може да се докаже, че минималният процент на намаляване на общия товар, навлизащ във всички пречиствателни станции за градски отпадъчни води от тази зона, достига:

- а) най-малко 75 % за общ фосфор и най-малко 75 % за общ азот, считано от 1 януари 2025 г.;
- б) 82,5 % за общ фосфор и 80 % за общ азот до 31 декември 2039 г.;
- в) 87,5 % за общ фосфор и 82,5 % за общ азот до 31 декември 2045 г.

9. За заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води с ЕЖ 10 000 и повече във водосбори на чувствителни към еутрофикация зони, включени в списъка по параграф 2, се прилагат и параграфи 3, 5 и 8.

10. Държавите членки гарантират, че заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, които са разположени в зона, включена в списъка по параграф 2, след някоя от редовните актуализации на списъка, изисквани съгласно посочения параграф, отговарят на изискванията по параграфи 3 и 5 в срок от седем години след включването им в този списък.

11. Когато броят на пречиствателните станции за градски отпадъчни води, които трябва да бъдат модернизирани, за да се постигнат на национално равнище целите, посочени в параграфи 1 и 3, не е цяло число, броят на пречиствателните станции за градски отпадъчни води се закръглява до най-близкото цяло число. В случай на равноотстояние между две цели числа, броят се закръглява надолу.

Член 8

Четвъртично пречистване

1. Държавите членки гарантират, че заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, които пречистват градски отпадъчни води с товар от ЕЖ 150 000 и повече, отговарят на съответните изисквания за четвъртично пречистване на градски отпадъчни води, посочени в част Б и таблица 3 от приложение I, в съответствие с методите за мониторинг и оценка на резултатите, предвидени в част В от приложение I, преди заустването им във водоприемниците, най-късно до:

- а) 31 декември 2033 г. за заустванията от 20 % от тези пречиствателни станции за градски отпадъчни води;
- б) 31 декември 2039 г. за заустванията от 60 % от тези пречиствателни станции за градски отпадъчни води;
- в) 31 декември 2045 г. за всички зауствания от тези пречиствателни станции за градски отпадъчни води.

Максималният разрешен брой проби, които не отговарят на стойностите на параметрите от таблица 3 от приложение I, е посочен в част В и таблица 4 от приложение I.

2. До 31 декември 2030 г. държавите членки изготвят списък на зоните на своята национална територия, в които концентрацията или натрупването на микрозамърсители от пречиствателни станции за градски отпадъчни води представлява риск за околната среда или човешкото здраве. Държавите членки правят преглед на този списък през 2033 г. и на всеки шест години след това, като при необходимост го актуализират.

Списъкът, посочен в първа алинея, включва следните зони:

- а) водосбори за местата за черпене на вода, предназначена за консумация от човека, характеризирани в съответствие с член 8, параграф 2, буква а) от Директива (ЕС) 2020/2184, освен когато оценката на риска в съответствие с член 8, параграф 2, буква б) от посочената директива показва, че заустването на микрозамърсители от пречиствателните станции за градски отпадъчни води не представлява потенциален риск, който може да причини влошаване на качеството на водите до степен, в която би могло да представлява риск за човешкото здраве;
- б) води за къпане, попадащи в обхвата на Директива 2006/7/ЕО, освен когато профилът на водите за къпане, посочен в член 6 и приложение III към същата директива, показва, че заустването на микрозамърсители от градските отпадъчни води не засяга водите за къпане и не влошава здравето на къпещите се;
- в) зони, в които се извършват дейности, свързани с аквакултурите, по смисъла на определението в член 4, точка 25 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁷⁾, освен когато компетентните национални органи са убедени, че заустването на микрозамърсители от градските отпадъчни води не може да засегне безопасността на крайния хранителен продукт.

Списъкът, посочен в първа алинея, включва и следните зони въз основа на оценка на рисковете за околната среда или човешкото здраве, породени от заустването на микрозамърсители в градските отпадъчни води:

- а) езера по смисъла на определението в член 2, точка 5 от Директива 2000/60/ЕО;
- б) реки по смисъла на определението в член 2, точка 4 от Директива 2000/60/ЕО или други водни потоци, при които коефициентът на разреждане е под 10;
- в) зони, в които е необходимо допълнително пречистване, за да се изпълнят изискванията, определени в директиви 2000/60/ЕО, 2006/118/ЕО и 2008/105/ЕО;
- г) специални защитени зони по смисъла на определението в член 1, буква л) от Директива 92/43/ЕО на Съвета ⁽³⁸⁾ и специални защитени зони, класифицирани съгласно член 4, параграф 1, четвърта алинея от Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁹⁾, съставляващи част от екологичната мрежа „Натура 2000“.
- д) крайбрежни води по смисъла на определението в член 2, точка 7 от Директива 2000/60/ЕО;

⁽³⁷⁾ Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 1954/2003 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2371/2002 и (ЕО) № 639/2004 на Съвета и Решение 2004/585/ЕО на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 22).

⁽³⁸⁾ Директива 92/43/ЕО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата фауна и флора (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

⁽³⁹⁾ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7).

е) преходни води по смисъла на определението в член 2, точка 6 от Директива 2000/60/ЕО;

ж) морски води по смисъла на определението в член 3, точка 1 от Директива 2008/56/ЕО.

Оценката на риска, посочена в трета алинея, се съобщава на Комисията при поискване.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение с цел определяне на формата на оценката на риска, посочена в параграф 2, втора алинея, и метода, който да се използва за тази оценка на риска. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2.

4. Без да се засяга параграф 1, държавите членки гарантират, че преди заустването им в зони, включени в списъка, посочен в параграф 2, заустванията на градски отпадъчни води от агломерациите с ЕЖ 10 000 и повече отговарят на съответните изисквания за четвъртично пречистване, определени в част Б и таблица 3 от приложение I, в съответствие с методите за мониторинг и оценка на резултатите, предвидени в част В от приложение I, най-късно до:

а) 31 декември 2033 г. за 10 % от тези агломерации;

б) 31 декември 2036 г. за 30 % от тези агломерации;

в) 31 декември 2039 г. за 60 % от тези агломерации;

г) 31 декември 2045 г. за 100 % от тези агломерации.

Максималният разрешен брой проби, които не отговарят на стойностите на параметрите от таблица 3 от приложение I, е посочен в част В и таблица 4 от приложение I.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с процедурата, посочена в член 27, за изменение на част В от приложение I с цел адаптиране на методите за мониторинг и оценка на резултатите във връзка с четвъртичното третиране към научно-техническия прогрес.

5. Държавите членки гарантират, че заустванията на градски отпадъчни води от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, разположени в зона, включена в списъка по параграф 2 след някоя от редовните актуализации на посочения списък, изисквани съгласно същия параграф, са започнали да изпълняват изискванията, определени в параграф 4 и в част Б и таблица 3 от приложение I, в срок от седем години след включването им в този списък, но не по-късно от крайните срокове, определени в параграф 4.

6. Комисията може да приеме актове за изпълнение с цел определяне на методите за мониторинг и пробовземане, които да се използват от държавите членки за определяне на наличието и количествата в градските отпадъчни води на показателите, посочени в таблица 3 от приложение I. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2.

7. Когато броят на пречиствателните станции за градски отпадъчни води, които трябва да бъдат модернизирани, за да се постигнат на национално равнище целите, посочени в параграф 1, първа алинея, букви а) и б), не е цяло число, броят на пречиствателните станции за градски отпадъчни води се закръглява до най-близкото цяло число. В случай на равноотстояние между две цели числа, броят се закръглява надолу.

8. Без да се засягат останалите разпоредби на настоящия член, за да се гарантира, че повторното използване на пречистени градски отпадъчни води е безопасно за околната среда и човешкото здраве, държавите членки гарантират, че, когато е целесъобразно, градските отпадъчни води, които се използват повторно или се предвижда да се използват повторно, се пречистват в съответствие с изискванията за четвъртично пречистване, определени в част Б и таблица 3 от приложение I. Държавите членки гарантират, че резултатите от оценките на риска, извършени съгласно Регламент (ЕС) 2020/741, се вземат предвид, когато пречистените градски отпадъчни води се използват повторно за селскостопански цели.

Член 9

Разширена отговорност на производителя

1. Държавите членки предприемат мерки, за да гарантират най-късно до 31 декември 2028 г., че производителите, които пускат на пазара някой от продуктите, изброени в приложение III, носят разширена отговорност на производителя.

С посочените мерки се гарантират, че производителите поемат:

а) най-малко 80 % от пълните разходи за спазване на изискванията, посочени в член 8, включително инвестициите и оперативните разходи за четвъртично пречистване на градските отпадъчни води с цел отстраняване на микрозамърсители, произтичащи от продуктите, които пускат на пазара, и техните остатъци, и за мониторинга на микрозамърсители, посочен в член 21, параграф 1, буква а);

б) разходите за събиране и проверка на данни за продуктите, пуснати на пазара; и

в) други разходи, необходими за упражняване на разширената отговорност на производителя.

2. Държавите членки освобождават производителите от разширената отговорност съгласно параграф 1, ако производителите могат да докажат, че:

а) количеството на веществата, съдържащи се в продуктите, които пускат на пазара на Съюза, е под 1 тон годишно;

б) веществата, съдържащи се в продуктите, които пускат на пазара, са бързо биоразградими в отпадъчните води или не генерират микрозамърсители в отпадъчните води в края на жизнения цикъл.

3. Държавите членки гарантират, че производителите, посочени в параграф 1, упражняват своята разширена отговорност на производителя колективно, чрез организация, която отговаря на минималните изисквания, определени в член 10.

Държавите членки гарантират, че:

а) от тези производители се изисква веднъж годишно да предоставят на организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, следното:

i) годишните количества на веществата, съдържащи се в продуктите, изброени в приложение III, които пускат на пазара в рамките на професионалната си дейност;

ii) информация за опасността на веществата, съдържащи се в продуктите, посочени в точка i), в градските отпадъчни води и за тяхната биоразградимост в края на жизнения им цикъл;

iii) ако е приложимо — списък на продуктите, освободени в съответствие с параграф 2;

б) от тези производители се изисква финансова вноска в организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, за да покрият разходите, произтичащи от разширената отговорност на производителя;

в) вноската на всеки производител, посочена в буква б), се определя въз основа на количествата и опасността в градските отпадъчни води на веществата, съдържащи се в продуктите, които се пускат на пазара;

г) организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, преминават годишни независими одити на финансовото си управление, включително капацитета си за покриване на разходите, посочени в параграф 1, качеството и адекватността на информацията, събрана съгласно буква а), и пропорционалността на вноските, събрани съгласно буква б);

д) предприемат се необходимите мерки, за да се информират потребителите относно мерките за предотвратяване на отпадъци, системите за обратно приемане и събиране на отпадъци и въздействието на неправилните начини на изхвърляне на отпадъци от продуктите, изброени в приложение III, както и тяхната неправилна и прекомерна употреба върху събирането, пречистването и заустването на градски отпадъчни води.

4. Държавите членки гарантират, че:

а) се определят ясно функциите и отговорностите на всички съответни участници, включително производителите, посочени в параграф 1, организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, частните или публичните оператори на пречиствателни станции за градски отпадъчни води и местните компетентни органи;

б) се определят цели за управление на градските отпадъчни води с оглед изпълнението на изискванията и сроковете, определени в член 8, параграфи 1, 4 и 5, както и на всички други количествени или качествени цели, за които се счита, че са от значение за прилагането на разширената отговорност на производителя;

в) е въведена система за докладване с цел събиране на данни за продуктите, посочени в параграф 1, пуснати на пазара от производителите, и данни за четвъртичното пречистване на градските отпадъчни води, както и други данни, които са от значение за целите на буква б) от настоящия параграф;

г) компетентните органи редовно съобщават и обменят необходимите данни с други съответни компетентни органи, за да изпълнят изискванията на настоящия член и член 10.

5. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение с цел установяване на подробни критерии за еднаквото прилагане на условията, предвидено в параграф 2, буква б), за конкретни категории продукти и тяхната биоразградимост или опасността, свързана с тях. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2, не по-късно от 31 декември 2027 г.

Член 10

Минимални изисквания за организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че всяка организация, компетентна в областта на отговорността на производителя, създадена съгласно член 9, параграф 3:

- а) има ясно определен географски обхват, съобразен с изискванията, определени в член 8;
- б) разполага с необходимите финансови и организационни средства за изпълнение на задълженията на производителите, произтичащи от разширената отговорност на производителя, включително финансови гаранции, за да се осигури непрекъснатост на четвъртичното пречистване на градските отпадъчни води в съответствие с член 8 при всички обстоятелства;
- в) оповестява публично информация относно:
 - i) режима на собственост и членството;
 - ii) финансовите вноски на производителите в съответствие с изискванията, посочени в член 9, параграф 3, втора алинея, буква в);
 - iii) дейностите, които осъществява всяка година, включително ясна информация за начина, по който се използват нейните финансови средства.

Държавите членки гарантират, че тези мерки включват национална процедура за удостоверяване на съответствието на организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, с изискванията, определени в настоящия параграф, преди действителното им учредяване и започване на дейност.

Предоставянето на информация на обществеността съгласно настоящия член не засяга запазването на поверителността на търговската информация в съответствие с приложимото право на Съюза и национално право.

2. Държавите членки създават подходяща рамка за мониторинг и правоприлагане, за да гарантират, че организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, изпълняват своите задължения по прозрачен начин, че финансовите средства на организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, се използват правилно, и че всички участници, които носят разширена отговорност на производителя, докладват надеждни данни на компетентните органи и при поискване – на организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя.

3. Когато на територията на държава членка има няколко организации, компетентни в областта на отговорността на производителя, съответната държава членка определя най-малко една организация, която е независима от частни интереси, или възлага на публичен орган да наблюдава прилагането на член 9.

4. Всяка държава членка гарантира, че производителите, установени на територията на друга държава членка или в трета държава и пускащи продукти на пазара на съответната държава членка:

- а) определят юридическо или физическо лице, установено на тяхна територия, като упълномощен представител за целите на изпълнението на задълженията, произтичащи от разширената отговорност на производителя на тяхна територия; или
- б) предприемат мерки, равностойни на тези в буква а).

5. За да се гарантира, че системата за разширена отговорност на производителя се прилага възможно най-оптимално, по-специално от гледна точка на разходите и ползите, държавите членки организират редовни диалози относно нейното прилагане. Това може да включва оказването на подкрепа във връзка с набиляването на мерките, които да бъдат предприети от компетентните органи, наред с другото, за:

- а) намаляване на тежестта на микрозамърсителите при източника, и
- б) определяне на най-подходящите технологии за четвъртично пречистване.

Държавите членки гарантират, че този диалог включва съответните заинтересовани страни и, когато е целесъобразно, сдружения на заинтересованите страни, участващи в прилагането на разширената отговорност на производителя, включително производители и дистрибутори, организации, компетентни в областта на отговорността на производителя, частни или публични оператори на пречиствателни станции за градски отпадъчни води, местни органи и организации на гражданското общество.

6. До 1 януари 2025 г. Комисията осигурява организирането на обмен на информация, опит и най-добри практики между държавите членки във връзка с прилагането на член 9 и настоящия член, и по-специално във връзка със:

- а) мерките за контрол на учредяването, признаването и дейността на организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя;
- б) мерките за контрол на изпълнението от страна на производителите на задълженията, определени в настоящата директива;
- в) ефективното осъществяване на:
 - i) покриването на разходите съгласно член 9, параграф 1, и
 - ii) контрола на методите за изчисляване на финансовите вноски на производителите от организацията, компетентна в областта на отговорността на производителя, съгласно член 9, параграф 3, буква в);
- г) освобождаването, предвидено в член 9, параграф 2;
- д) всякакви други въпроси, свързани с ефективното прилагане на член 9 и настоящия член;
- е) възможното въздействие на прилагането на изискванията, посочени в член 9, върху достъпността, наличността и финансовата достъпност на лекарствата, пуснати на пазара на Съюза.

Комисията публикува резултатите от обмена на информация, опит и най-добри практики по тези и други относими аспекти и когато е целесъобразно, дава на държавите членки препоръки или насоки, или и двете.

7. Въз основа на информацията, предоставена от държавите членки, Комисията съставя и редовно актуализира списък на получените от държавите членки искания за освобождаване от страна на производителите съгласно член 9, параграф 2. При поискване този списък се предоставя на компетентните органи на държавите членки.

Член 11

Енергийна неутралност

1. Държавите членки гарантират, че обследванията за енергийна ефективност по смисъла на член 2, точка 32 от Директива (ЕС) 2023/1791 на действащите пречиствателни станции за градски отпадъчни води и канализационни системи се извършват на всеки четири години. Тези обследвания включват определяне на потенциала за икономически ефективни мерки за намаляване на използваната енергия и увеличаване на използването и производството на енергия от възобновяеми източници, като се обръща специално внимание на определянето и използването на потенциала за производство на биогаз и оползотворяването и използването на отпадна топлина на място или чрез централна енергийна система, като същевременно се намаляват емисиите на парникови газове. Първите енергийни обследвания се извършват:

- а) до 31 декември 2028 г. за пречиствателните станции за градски отпадъчни води, които пречистват товар от ЕЖ 100 000 и повече, и канализационните системи, свързани с тях;
- б) до 31 декември 2032 г. за пречиствателните станции за градски отпадъчни води, които пречистват товар от ЕЖ 10 000 и повече, но по-малко от 100 000, и канализационните системи, свързани с тях.

2. Държавите членки гарантират, че на национално равнище общата годишна енергия от възобновяеми източници по смисъла на определението в член 2, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001, генерирана на място в станцията или извън нея от или от името на собствениците или операторите на пречиствателни станции за градски отпадъчни води, които пречистват товар от ЕЖ 10 000 и повече, и независимо дали тази енергия се използва на място в станцията или извън нея от собствениците или операторите на тези станции, става равна най-малко на:

- а) 20 % от общата годишна енергия, използвана от такива станции, до 31 декември 2030 г.;
- б) 40 % от общата годишна енергия, използвана от такива станции, до 31 декември 2035 г.;

в) 70 % от общата годишна енергия, използвана от такива станции, до 31 декември 2040 г.;

г) 100 % от общата годишна енергия, използвана от такива станции, до 31 декември 2045 г.

Енергията от възобновяеми източници, произведена от собствениците или операторите на пречиствателната станция за градски отпадъчни води или от тяхно име, не включва закупена енергия от възобновяеми източници.

3. Чрез дерогация от параграф 2, ако дадена държава членка не постигне целта, посочена в параграф 2, буква г), въпреки че е изпълнила всички мерки за енергийна ефективност и всички мерки за подобряване на производството на енергия от възобновяеми източници, по-специално набелязаните в енергийните обследвания по параграф 1, държавите членки могат по изключение да разрешат закупуването на енергия от неизкопаеми горива. Тези покупки се ограничават до максимум 35 % енергия от неизкопаеми горива във връзка с целта, посочена в параграф 2, буква г).

4. Чрез дерогация от параграф 2, ако дадена държава членка не постигне целта, посочена в параграф 2, буква в), въпреки че е изпълнила всички мерки за енергийна ефективност и всички мерки за подобряване на производството на енергия от възобновяеми източници, по-специално набелязаните в енергийните обследвания по параграф 1, държавите членки могат по изключение да разрешат закупуването на енергия от неизкопаеми горива. Тези покупки се ограничават до максимум 5 процентни пункта от целевата стойност, посочена в параграф 2, буква в). Тази дерогация се предоставя само на държави членки, които могат да докажат към 31 декември 2040 г., че 35 % от външната енергия от неизкопаеми горива съгласно параграф 3 ще трябва да бъде закупена, за да се постигне целта, посочена в параграф 2, буква г), като се вземат предвид всички мерки за енергийна ефективност и всички необходими мерки за подобряване на производството на енергия от възобновяеми източници, по-специално набелязаните в енергийните обследвания по параграф 1.

5. Комисията може да приеме акт за изпълнение за установяване на методите за оценка на изпълнението на целите по параграф 2. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2.

Член 12

Трансгранично сътрудничество

1. Без да се засягат съответните съществуващи международни споразумения или договорености по екологични въпроси, свързани с водите, когато води, попадащи под юрисдикцията на държава членка, са подложени на неблагоприятното въздействие на градски отпадъчни води от друга държава членка или трета държава, държавата членка, чиито води са засегнати, съобщава тези факти на другата държава членка или третата държава и на Комисията.

Тази информация се съобщава незабавно в случай на замърсяване, което би могло да засегне в значителна степен водните обекти надолу по течението. В случай на заустване, което може да засегне здравето или околната среда в друга държава членка, държавата членка, на чиято територия е настъпило заустването, гарантира незабавното информиране на компетентния орган на другата държава членка и на Комисията.

2. Държавите членки отговарят своевременно, в зависимост от вида, важността и възможните последици от инцидента, и не по-късно от един месец след съобщението от друга държава членка в съответствие с параграф 1.

Засегнатите държави членки си сътрудничат за установяване на съответните зауствания и вземане на мерки при източника им за опазване на засегнатите води с цел спазване на настоящата директива.

3. Засегнатите държави членки уведомяват Комисията за сътрудничеството си по всеки от въпросите, посочени в параграф 1. Комисията участва в това сътрудничество по искане на засегнатите държави членки.

Член 13

Местни климатични условия

Държавите членки гарантират, че пречиствателните станции за градски отпадъчни води, изградени с цел спазване на изискванията, определени в членове 6, 7 и 8, се проектират, изграждат, експлоатират и поддържат по начин, осигуряващ достатъчна ефективност при всички нормални климатични условия на мястото, където са разположени. Без да се засягат мерките, предприети съгласно член 13, параграф 1 от Директива (ЕС) 2022/2557, сезонните колебания на товара и уязвимостта към изменението на климата се оценяват и вземат предвид при проектирането, изграждането и експлоатацията на пречиствателните станции за градски отпадъчни води и канализационните системи.

Член 14

Зауствания на небитови отпадъчни води

1. Държавите членки гарантират, че за заустванията на небитови отпадъчни води в канализационните системи и в пречиствателните станции за градски отпадъчни води се прилагат предварително установени правила или специални разрешения, или и двете, от страна на компетентния орган или подходящ орган.

В случай на специални разрешения за зауствания в канализационните системи и пречиствателните станции за градски отпадъчни води държавите членки гарантират, че компетентният орган:

- а) се консултира и информира операторите на канализационни системи и пречиствателни станции за градски отпадъчни води, в които се заустват небитови отпадъчни води, преди да издаде специалните разрешения;
- б) при поискване допуска операторите на канализационни системи и пречиствателни станции за градски отпадъчни води, приемащи зауствания на небитови отпадъчни води, да се запознаят със специалните разрешения, издадени във връзка с водосборите, за предпочитане преди издаването им.

В случай на предварително установяване на правила за заустването в канализационните системи и пречиствателните станции за градски отпадъчни води държавите членки гарантират, че с операторите на канализационните системи и пречиствателните станции за градски отпадъчни води, в които се заустват небитови отпадъчни води, са проведени консултации преди приемането на предварително установените правила.

2. Предварително установените правила и специалните разрешения, посочени в параграф 1, гарантират, че:

- а) изискванията за качество на водите, определени в други правни актове на Съюза, включително директиви 2000/60/ЕО и 2008/105/ЕО, са изпълнени и че когато е приложимо, се наблюдава качеството и количеството на съответните зауствания на небитови отпадъчни води, и по-специално че товарът на замърсителите при заустването от пречиствателната станция за градски отпадъчни води не води до влошаване на състоянието на приемащия воден обект и не е пречка за постигането на такова състояние в съответствие с целите, определени в член 4 от Директива 2000/60/ЕО;
- б) изпусканияте замърсяващи вещества не пречат на експлоатацията на пречиствателната станция за градски отпадъчни води, не увреждат канализационните системи, пречиствателните станции за градски отпадъчни води или свързаното с тях оборудване и не ограничават капацитета за оползотворяване на ресурсите, включително повторното използване на пречистените води и оползотворяването на хранителните вещества или други материали от градските отпадъчни води или утайките;
- в) изпусканияте замърсяващи вещества не увреждат здравето на персонала, работещ в канализационните системи и пречиствателните станции за градски отпадъчни води;
- г) пречиствателната станция за градски отпадъчни води е проектирана и оборудвана така, че да намалява изпусканияте замърсяващи вещества;
- д) когато пречиствателна станция за градски отпадъчни води пречиства заустванията от инсталация, притежаваща разрешително съгласно член 4 от Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁰⁾, товарът на замърсителите от заустванията на тази инсталация не надвишава товара на замърсителите, които биха били изхвърляни, ако заустванията се изпускаха директно от инсталацията и бяха в съответствие със стойностите на емисионните ограничения, приложими в съответствие с настоящата директива.

Държавите членки гарантират, че за заустването на небитови отпадъчни води в канализационните системи и пречиствателните станции за градски отпадъчни води, които заустват във водосбори за места за черпене на вода, предназначени за консумация от човека, не се издава специално разрешение или не се установяват предварително правила, които да допускат такова заустване на небитови отпадъчни води, без да се вземат предвид оценката на риска и управлението на риска на водосборите за местата за черпене на вода, предназначена за консумация от човека съгласно член 8 от Директива (ЕС) 2020/2184, и мерките за управление на риска, предприети в съответствие с посочения член.

3. Държавите членки гарантират, че компетентните органи или други подходящи органи предприемат подходящи мерки, включително преглед и, когато е необходимо, отмяна на предварително установените правила и отнемане на специалните разрешения по параграф 1, за да установят, предотвратят и намалят, доколкото е възможно, източниците на замърсяване в небитовите отпадъчни води, посочени в параграф 1 от настоящия член, когато възникне някоя от следните ситуации:

⁽⁴⁰⁾ Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността и от отглеждането на селскостопански животни (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17).

- а) на входовете и изходите на пречиствателната станция за градски отпадъчни води са установени замърсители, които подлежат на мониторинг по член 21, параграф 3;
 - б) утайките, получени при пречистването на градските отпадъчни води, трябва да се използват в съответствие с Директива 86/278/ЕИО на Съвета ⁽⁴¹⁾;
 - в) пречистените градски отпадъчни води трябва да се използват повторно в съответствие с Регламент (ЕС) 2020/741 или да се използват повторно за цели, различни от селскостопанските;
 - г) водоприемниците се използват за черпене на вода, предназначена за консумация от човека съгласно член 2, точка 1 от Директива (ЕС) 2020/2184;
 - д) замърсяването на небитовите отпадъчни води, зауствани в канализационната система или пречиствателната станция за градски отпадъчни води, представлява риск за функционирането на съответната система или станция.
4. Предварително установените правила и специалните разрешения по параграф 1 трябва да отговарят на изискванията, определени в параграф 2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с процедурата, посочена в член 27, за изменение на изискванията, посочени в параграф 2, с цел адаптирането им към научно-техническия прогрес в областта на опазването на околната среда.
5. Специалните разрешения, посочени в параграф 1, подлежат на преглед най-малко на всеки десет години, като при необходимост се привеждат в съответствие.

Предварително установените правила по параграф 1, подлежат на преглед на редовни интервали и при нужда се привеждат в съответствие.

Ако характеристиките на небитовите отпадъчни води, пречиствателната станция за градски отпадъчни води или приемащия воден обект се променят значително, специалните разрешения се преразглеждат и привеждат в съответствие с тези промени.

Член 15

Повторно използване на водата и зауствания на градски отпадъчни води

1. Държавите членки последователно насърчават повторното използване на пречистени отпадъчни води от всички пречиствателни станции за градски отпадъчни води, когато е целесъобразно, особено в районите с недостиг на вода и за всички подходящи цели. Потенциалът за повторно използване на пречистени отпадъчни води се оценява така, че се вземат предвид плановете за управление на речните басейни, изготвени съгласно Директива 2000/60/ЕО (наричани по-долу „плановете за управление на речните басейни“), и решенията на държавите членки съгласно член 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/741. Държавите членки гарантират, че когато пречистените градски отпадъчни води се използват повторно или когато се предвижда повторно използване, това не застрашава екологичния отток във водоприемниците и няма неблагоприятно въздействие върху околната среда или човешкото здраве. Когато пречистените отпадъчни води се използват повторно за напояване в селското стопанство, те трябва да отговарят на изискванията по Регламент (ЕС) 2020/741. Когато съществуват стратегии за устойчивост на водите на равнището на държавите членки, в тези стратегии се разглежда възможността за предприемане на мерки за насърчаване на повторното използване на пречистени отпадъчни води и за самото повторно използване.

Когато пречистените градски отпадъчни води се използват повторно за напояване в селското стопанство, държавите членки могат да предвидят дерогация от изискванията за третично пречистване, определени в част Б и таблица 2 от приложение I, за частта от пречистените градски отпадъчни води, предназначена изключително за повторно използване за напояване в селското стопанство, когато може да се докаже всяко едно от следните:

- а) съдържанието на хранителни вещества в повторно използваната част не надвишава нуждата от хранителни елементи на целевите култури;
- б) не съществуват рискове за околната среда, особено по отношение на еутрофикацията на водите в същия водосбор;
- в) няма рискове за човешкото здраве, особено свързани с патогенни организми;
- г) пречиствателната станция за градски отпадъчни води има достатъчен капацитет за пречистване или задържане на градски отпадъчни води, за да се избегнат зауствания във водоприемниците на градски отпадъчни води, които не отговарят на изискванията, определени в част Б и таблица 2 от приложение I, в съответствие с методите за мониторинг и оценка на резултатите, предвидени в част В от приложение I.

⁽⁴¹⁾ Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието (ОВ L 181, 4.7.1986 г., стр. 6).

2. Държавите членки гарантират, че по отношение най-малко на всички зауствания от пречиствателни станции за градски отпадъчни води с ЕЖ 1 000 и повече се прилагат предварително установени правила или специални разрешения, или и двете. Тези правила и специални разрешения трябва да осигуряват изпълнението на изискванията, определени в част Б от приложение I.

3. Предварително установените правила и специалните разрешения, посочени в параграф 2, се преразглеждат най-малко веднъж на всеки десет години и при нужда се привеждат в съответствие. Условието на специалните разрешения се актуализират в случаите, когато характеристиките на входящите градски отпадъчни води или на заустванията от пречиствателната станция за градски отпадъчни води, или на приемащия воден обект се променят значително, за да се гарантира, че изискванията, определени в част Б от приложение I, продължават да са изпълнени.

4. Държавите членки предприемат всички мерки, необходими за адаптиране на своята инфраструктура за събиране и пречистване на градските отпадъчни води, за да се справят с увеличените товари на битови отпадъчни води, включително като изграждат нова инфраструктура, когато е необходимо.

Когато се предприемат мерки в съответствие с първа алинея, се счита, че държавите членки спазват екологичните цели, определени в член 4 от Директива 2000/60/ЕО, ако са изпълнени всички посочени по-долу условия:

- а) за изграждането или разширяването на пречиствателна станция за градски отпадъчни води за пречистването на увеличени или непречистени товари на битовите отпадъчни води се изисква предварително разрешение в съответствие с настоящата директива;
- б) ползите от пречиствателната станция за градски отпадъчни води по буква а) не могат, по причини, свързани с техническата осъществимост или непропорционалните разходи, да бъдат постигнати с други средства, включително чрез разглеждане на възможността за въвеждане на алтернативни точки на заустване на пречиствателните станции за градски отпадъчни води, които биха допринесли за постигане на екологичните цели, определени в член 4 от Директива 2000/60/ЕО;
- в) предприемат се всички технически осъществими мерки за смекчаване на последиците с цел свеждане до минимум на отрицателното въздействие на пречиствателната станция за градски отпадъчни води върху засегнатите водни обекти, като тези мерки са изложени в отделните разрешения, посочени в член 14 от посочената директива и в настоящия член; тези мерки включват, когато е необходимо, по-строги изисквания за пречистване от прилаганите преди увеличаването на товара на битовите отпадъчни води, с цел да се изпълнят изискванията на директивите, посочени в част Б, точка 6 от приложение I към настоящата директива;
- г) предприети са всички технически осъществими мерки за смекчаване на последиците с цел да се сведе до минимум отрицателното въздействие на други дейности, предизвикващи подобен натиск в същите водни обекти.

Ако невъзможността да се предотврати влошаване или да се постигнат екологичните цели, определени в член 4 от Директива 2000/60/ЕО, в повърхностен воден обект произтича от наличието на предходно разрешение по буква а), в разрешението се посочват изрично и условията, посочени във втора алинея, се разясняват в плановете за управление на речните басейни.

Член 16

Биоразградими небитови отпадъчни води

1. Държавите членки определят изисквания за заустването на биоразградими небитови отпадъчни води, които са подходящи за естеството на съответния стопански сектор и осигуряват най-малко същото равнище на опазване на околната среда като изискванията, определени в част Б от приложение I.

2. Изискванията, посочени в параграф 1, се прилагат, когато са изпълнени следните условия:

- а) отпадъчните води са от инсталации за пречистване на товар от ЕЖ 4 000 и повече, които принадлежат на промишлените сектори, изброени в приложение IV, и които не извършват нито една от дейностите, изброени в приложение I към Директива 2010/75/ЕС; и
- б) отпадъчните води не навлизат в пречиствателна станция за градски отпадъчни води, преди да бъдат зауствени във водоприемници (т.нар. „директно заустване“).

Член 17

Наблюдение на градските отпадъчни води

1. Държавите членки създават национална система за сътрудничество и координация между компетентните органи, отговарящи за общественото здраве, и компетентните органи, отговарящи за пречистването на градските отпадъчни води, по отношение на:

a) определянето на съответните параметри, свързани с общественото здраве, които трябва да бъдат наблюдавани най-малко на входа на пречиствателните станции за градски отпадъчни води, като се вземат предвид наличните препоръки, наред с другото, на Европейския център за профилактика и борба срещу заболяванията (ECDC), Органа за готовност и реакция при извънредни здравни ситуации (HERA) и Световната здравна организация (СЗО), като например:

i) вирус SARS-CoV-2 и неговите варианти;

ii) полиовирус;

iii) грипен вирус;

iv) нови патогени;

v) всякакви други параметри, свързани с общественото здраве, които компетентните органи считат от значение за мониторинга;

б) ясното разпределение на функциите, отговорностите и разходите между операторите и съответните компетентни органи, включително свързаните с пробовземане и анализ;

в) определянето на местоположението и честотата на пробовземане и анализ на градските отпадъчни води за всеки параметър, свързан с общественото здраве, определен в съответствие с буква а), като се вземат предвид наличните здравни данни и нуждите от данни в областта на общественото здраве, както и, когато е приложимо, местната епидемична ситуация;

г) организирането на подходящо и навременно съобщаване на резултатите от мониторинга на компетентните органи, отговарящи за общественото здраве, и - когато е приложимо - на компетентните органи за питейната вода, за да се улесни прилагането на член 8 от Директива (ЕС) 2020/2184, и на платформите на Съюза, когато такива платформи са налични, и в съответствие с приложимото право за защита на личните данни.

2. Когато компетентният орган, отговарящ за общественото здраве в дадена държава членка, е обявил извънредна ситуация в областта на общественото здраве, съответните параметри, свързани с общественото здраве, се наблюдават в градските отпадъчни води чрез представително разпределение на населението на държавата членка, доколкото съответните параметри, свързани с общественото здраве, се наблюдават в градски отпадъчни води. Мониторингът продължава, докато компетентният орган обяви, че извънредната ситуация в областта на общественото здраве е приключила, или за по-дълъг срок, ако същият компетентен орган счита, че това е полезно за други цели.

За да определи дали е налице извънредна ситуация в областта на общественото здраве, компетентният орган взема предвид решенията на Комисията, приети съгласно член 23, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2022/2371, оценките на ECDC и решенията на (СЗО), взети в съответствие с Международните здравни правила.

3. По отношение на агломерациите с ЕЖ 100 000 и повече държавите членки осигуряват извършването на мониторинг на антимикробната резистентност в градските отпадъчни води най-късно до последния ден от втората година след датата на приемане на акта за изпълнение, посочен във втора алинея.

До 2 юли 2026 г. Комисията приема актове за изпълнение с цел определяне на минималната честота на пробовземане и хармонизираната методика за измерване на антимикробната резистентност в градските отпадъчни води, като взема предвид най-малко всички налични данни от националните органи в областта на общественото здраве и националните органи, отговарящи за мониторинга на антимикробната резистентност. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2.

4. Резултатите от мониторинга, посочен в настоящия член, се докладват в съответствие с член 22, параграф 1, буква з).

Член 18

Оценка и управление на риска

1. До 31 декември 2027 г. държавите членки набелязват и оценяват рисковете за околната среда и човешкото здраве, причинени от заустванията на градски отпадъчни води, като отчитат сезонните колебания и екстремните явления, и най-малко рисковете, свързани със следното:

- а) качеството на водните обекти, използвани за черпене на вода, предназначена за консумация от човека съгласно член 2, точка 1 от Директива (ЕС) 2020/2184;
- б) качеството на водите за къпане, попадащи в обхвата на Директива 2006/7/ЕО;
- в) качеството на водни обекти, в които се извършват дейности, свързани с аквакултурите по смисъла на определението в член 4, точка 25 от Регламент (ЕС) № 1380/2013;
- г) състоянието на приемащия подземен воден обект по смисъла на определението в член 2, точка 19 от Директива 2000/60/ЕО, както и всички други екологични цели, определени в член 4 от същата директива, за приемащия подземен воден обект;
- д) състоянието на морската среда по смисъла на определението в член 3, точка 5 от Директива 2008/56/ЕО;
- е) състоянието на приемащия повърхностен воден обект по смисъла на определението в член 2, точка 17 от Директива 2000/60/ЕО, както и всички други екологични цели, определени в член 4 от същата директива, за приемащия повърхностен воден обект.

2. Когато са набелязани рискове в съответствие с параграф 1, държавите членки приемат подходящи мерки за преодоляването им, включително, когато е целесъобразно, следното:

- а) предприемане на допълнителни мерки за предотвратяване и намаляване на замърсяването от градски отпадъчни води при източника, когато това е необходимо за запазване на качеството на приемащия воден обект, в допълнение към мерките, посочени в член 14, параграф 3;
- б) създаване на канализационни системи в съответствие с член 3 за агломерации с ЕЖ под 1 000;
- в) прилагане на вторично пречистване в съответствие с член 6 към зауствания на градски отпадъчни води от агломерации с ЕЖ под 1 000;
- г) прилагане на третично пречистване в съответствие с член 7 към зауствания на градски отпадъчни води от агломерации с ЕЖ под 10 000;
- д) прилагане на четвъртично пречистване в съответствие с член 8 към зауствания на градски отпадъчни води от агломерации с ЕЖ под 10 000, по-специално когато градските отпадъчни води се заустват във водни обекти, използвани за черпене на вода, предназначена за консумация от човека, води за къпане, водоеми, в които се извършват дейности, свързани с аквакултури, както и когато пречистените градски отпадъчни води се използват повторно за селскостопански цели;
- е) изготвяне на интегрирани планове за управление на градските отпадъчни води в съответствие с член 5 за агломерации с ЕЖ под 10 000 и приемане на мерките, посочени в приложение V;
- ж) прилагане на изисквания за пречистването на събраните градски отпадъчни води, които са по-строги от изискванията, посочени в част Б от приложение I.

3. Считано от 31 декември 2033 г., набелязаните в съответствие с параграф 1 от настоящия член рискове подлежат на преглед на всеки шест години, като този преглед се съгласува с графика за преглед на плановите за управление на речните басейни. В съответните планове за управление на речните басейни и в националните програми за прилагане по член 23 се включва обобщение на набелязаните рискове, придружено от описание на мерките, приети в съответствие с параграф 2 от настоящия член, като се съобщава на Комисията при поискване. Това обобщение се оповестява публично.

Член 19

Достъп до санитарни помещения

Без да се засягат принципите на субсидиарност и пропорционалност и като се отчитат местните и регионалните перспективи и особености по отношение на санитарните помещения, държавите членки предприемат всички необходими мерки, за да осигурят достъп до санитарни помещения за всички, по-специално за уязвимите и маргинализираните групи.

За тази цел до 12 януари 2029 г. държавите членки:

- а) определят кои са хората без достъп или с ограничен достъп до санитарни съоръжения, като обръщат специално внимание на уязвимите и маргинализираните групи, и посочват причините за липсата на такъв достъп;
- б) оценяват възможностите за подобряване на достъпа до санитарни съоръжения за тези хора;
- в) за всички агломерации с ЕЖ 10 000 и повече насърчават създаването на достатъчен брой санитарни съоръжения на обществени места, достъпът до които е свободен, и по-специално за жените – безопасен, и осигуряват предоставянето на подходяща информация за тези съоръжения на обществеността;
- г) за всички агломерации с ЕЖ 5 000 и повече насърчават компетентните органи да осигурят достатъчен брой безплатни санитарни съоръжения в обществените сгради, и по-специално в административните сгради;
- д) насърчават осигуряването на санитарни съоръжения за всички, безплатно или срещу ниска такса за обслужване, в ресторанти, магазини и подобни частни обекти, достъпни за обществеността.

Член 20

Оползотворяване на утайките и ресурсите

1. Държавите членки насърчават оползотворяването на ценни ресурси и предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че управлението на утайките съответства на йерархията на отпадъците, предвидена в член 4 от Директива 2008/98/ЕО. Управлението на утайките:

- а) увеличава максимално предотвратяването;
- б) включва подготовка за повторно използване, рециклиране и други видове оползотворяване на ресурсите, по-специално на фосфор и азот, като се вземат предвид националните или местните възможности за оползотворяване; и
- в) свежда до минимум неблагоприятните последици за околната среда и човешкото здраве.

2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с процедурата, посочена в член 27, за допълване на настоящата директива чрез определяне на комбинирана минимална степен на повторно използване и рециклиране за фосфор от утайки и градски отпадъчни води, които не се използват повторно съгласно дерогацията по член 15, параграф 1, като се вземат предвид наличните технологии и ресурси и икономическата жизнеспособност на оползотворяването на фосфора, както и съдържанието на фосфор в утайките и степента на насищане на националния пазар с органичен фосфор от други източници, като същевременно се гарантира, че е налице безопасно управление на утайките и не се наблюдава неблагоприятно въздействие върху околната среда и човешкото здраве. Комисията приема тези делегирани актове до 2 януари 2028 г.

Член 21

Мониторинг

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи или други съответни органи наблюдават:

- а) заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, за да проверят съответствието им с изискванията по част В от приложение I, съгласно методите за мониторинг и оценка на резултатите, предвидени в част В от приложение I; този мониторинг включва товарите и концентрацията на параметрите, изброени в част Б от приложение I;
- б) количествата, състава и предназначението на утайките, като вземат предвид изискванията на Директива 86/278/ЕИО по отношение на утайките, предназначени за използване в селското стопанство;

- в) годишните и месечните количества на градските отпадъчни води, използвани повторно за напояване в селското стопанство, за които се прилага дерогацията, посочена в член 15, параграф 1; съдържанието на хранителни елементи в частта от градските отпадъчни води, която се използва повторно за напояване в селското стопанство, и периода, през който тази част се използва повторно, в сравнение с месечните нужди от вода и хранителни елементи на културите, към които са насочени тези повторно използвани градски отпадъчни води;
- г) парниковите газове, включително най-малко CO₂, N₂O, CH₄, отделени от пречиствателните станции за градски отпадъчни води с ЕЖ 10 000 и повече, чрез анализ, изчисления или моделиране, когато е целесъобразно;
- д) енергията, използвана и произведена от собствениците на пречиствателни станции за градски отпадъчни води, които пречистват с товар от ЕЖ 10 000 и повече, или от операторите на такива станции, независимо дали се използва или е произведена на място в станцията или извън нея, в съответствие с изискванията, посочени в член 11, параграф 2, както и енергията, закупена съгласно дерогациите, посочени в член 11, параграфи 3 и 4.

2. За всички агломерации, посочени в член 5, параграфи 1 и 3, държавите членки гарантират, че компетентните органи, други съответни органи или операторите на канализационната система извършват в съответните точки представителен мониторинг на преливанията на води от интензивни валежи във водните обекти и на заустванията на градския отток от разделните системи, за да направят оценка на концентрацията и товарите на параметрите, изброени в таблица 1 от приложение I, и когато е приложимо, в таблица 2, както и на съдържанието на пластмасови микрочастици и съответните замърсители. Държавите членки могат да използват резултатите от този мониторинг за целите на моделирането, когато е целесъобразно.

3. За всички агломерации с ЕЖ 10 000 и повече държавите членки гарантират, че компетентните органи или други съответни органи наблюдават, на входа и изхода на пречиствателните станции за градски отпадъчни води, концентрацията и товарите в градските отпадъчни води на следните елементи:

а) замърсителите, които се очаква да бъдат открити в градските отпадъчни води, изброени във:

- i) приложения VIII и X към Директива 2000/60/ЕО, приложение I към Директива 2008/105/ЕО, приложение I към Директива 2006/118/ЕО и част Б от приложение II към Директива 2006/118/ЕО;
- ii) приложението към Решение 2455/2001/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴²⁾;
- iii) приложение II към Регламент (ЕО) № 166/2006;
- iv) приложения I и II към Директива 86/278/ЕИО;

б) параметрите, изброени в част Б от приложение III към Директива (ЕС) 2020/2184, когато градските отпадъчни води се заустват във водосбор, посочен в член 8 от същата директива, съгласно която за перфлуороалкилирани и полифлуороалкилирани съединения (PFAS) държавите членки могат да изберат да използват един или и двата параметъра „общо PFAS“ и „сума на PFAS“, когато е налична методика в съответствие с акта за изпълнение, посочен в параграф 5;

в) параметрите, изброени в приложение I към Директива 2006/7/ЕО, когато има преки зауствания от пречиствателни станции за градски отпадъчни води във води за къпане през сезона за къпане, което може да е пречка за спазването на Директива 2006/7/ЕО;

г) наличието на пластмасови микрочастици;

Замърсителите и параметрите, посочени в букви а) и б), могат да бъдат изключени от мониторинга по настоящия параграф, ако може да се докаже, наред с другото въз основа на резултатите от мониторинга, че те не се наблюдават в градските отпадъчни води.

За всички агломерации с ЕЖ над 10 000 държавите членки гарантират, че компетентните органи или други съответни органи извършват мониторинг за наличието на пластмасови микрочастици в утайките, когато това е целесъобразно, и по-специално когато те се използват повторно в селското стопанство.

Мониторингът по настоящия параграф се извършва със следната честота:

- а) най-малко две проби годишно, с максимум 6 месеца между пробите, за агломерации с ЕЖ 150 000 и повече;
- б) най-малко една проба на всеки две години за агломерации с ЕЖ между 10 000 и 150 000.

⁽⁴²⁾ Решение № 2455/2001/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2001 г. за определяне на списък на приоритетните вещества в областта на политиката за водите и за изменение на Директива 2000/60/ЕО (ОВ L 331, 15.12.2001 г., стр. 1).

Тази честота на мониторинга може да бъде намалена наполовина през следващите години, ако резултатите от мониторинга на замърсителите по настоящия параграф са под концентрациите по приложимите стандарти за качество на околната среда съгласно Директива 2008/105/ЕО при три последователни проби. Честотата на мониторинга следва да подлежи на преглед най-малко веднъж годишно.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение с цел определяне на методиките за измерване, оценка и моделиране на преките и непреките емисии на парникови газове, отделяни от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, и на пластмасовите микрочастици в градските отпадъчни води и утайките. Тези актове за изпълнение се приемат до 2 юли 2027 г. в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2.

5. Комисията приема актове за изпълнение с цел определяне на методиката за измерване на „общо PFAS“ и „сума на PFAS“ в градските отпадъчни води. Тези актове за изпълнение се приемат до 2 януари 2027 г. в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2.

6. Въз основа на доклада на държавите членки Комисията може да приема актове за изпълнение с цел изготвяне на минимален списък на съответните замърсители, които е вероятно да бъдат открити в градските отпадъчни води, и разработване на методика за определяне на съответните замърсители, които е вероятно да бъдат открити в градски отпадъчни води, като се вземат предвид местните условия и оценката на риска, извършена съгласно съответното право на Съюза, както и критериите и честотата за преглед на изключването на някои замърсители съгласно параграф 3, втора алинея от настоящия параграф. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2.

Член 22

Информация относно мониторинга на прилагането

1. Със съдействието на Европейската агенция за околна среда (ЕАОС) държавите членки:
 - а) до 31 декември 2028 г. създават набор от данни, който съдържа информацията, събрана в съответствие с член 21, включително информацията относно параметрите, посочени в член 21, параграф 1, буква а), и резултатите от изпитванията по отношение на критериите за проби, които отговарят/не отговарят на стойностите, определени в част В от приложение I, и след това актуализират ежегодно тези данни;
 - б) до 31 декември 2028 г. създават набор от данни, в който се посочва процентът на градските отпадъчни води, които се събират и пречистват в съответствие с член 3, и след това актуализират ежегодно тези данни;
 - в) до 31 декември 2028 г. създават набор от данни, който съдържа информация за прилагането на член 4, параграф 5 и за процента от товара на градските отпадъчни води от агломерации с ЕЖ над 2 000, който се пречиства в индивидуални системи, и след това актуализират ежегодно тези данни;
 - г) до 31 декември 2028 г. създават набор от данни, който съдържа информация за броя на събраните проби и броя на пробите, взети в съответствие с част В от приложение I, които не са съответствали на параметрите, и след това актуализират ежегодно тези данни;
 - д) до 12 януари 2029 г. създават набор от данни, който съдържа информация за мерките, предприети с цел подобряване на достъпа до санитарни помещения в съответствие с член 19, букви а), б) и в), включително информация за дела от населението, който има достъп до санитарни помещения в агломерации с ЕЖ 10 000 и повече, и след това актуализират тези данни на всеки шест години;
 - е) до 31 декември 2030 г. създават набор от данни, който съдържа информация за емисиите на парникови газове с разбивка по различни газове и за общата използвана енергия и енергията от възобновяеми източници, произведена от всяка пречиствателна станция за градски отпадъчни води с ЕЖ 10 000 и повече, както и изчисление на процента на постигане на целите, определени в член 11, параграф 2, процента на закупената енергия от източници на неизкопаеми горива, заедно с разбивка, ако е налична, на различните видове използвани източници на енергия от неизкопаеми горива, когато се ползва дерогацията, посочена в член 11, параграф 3, и след това актуализират ежегодно тези данни;
 - ж) до 31 декември 2030 г. създават набор от данни, който съдържа информация за мерките, предприети в съответствие с точка 3 от приложение V, и след това актуализират ежегодно тези данни;
 - з) до 31 декември 2030 г. създават набор от данни, който съдържа резултатите от мониторинга по член 17, параграфи 1 и 3, и след това актуализират ежегодно тези данни;
 - и) до 31 декември 2030 г. създават набор от данни, който съдържа списък на зоните, определени като чувствителни към еутрофикация, и актуализират тези данни в съответствие с член 7, параграф 2;

- й) до 31 декември 2030 г. създават набор от данни, който съдържа списък на зоните, в които е установено, че концентрацията или натрупването на микрозамърсители представлява риск за околната среда или човешкото здраве, и актуализират тези данни в съответствие с член 8, параграф 2;
- к) когато се използват биомедии, до 31 декември 2030 г. създават набор от данни, който съдържа информация за вида на използваните биомедии и кратко описание на мерките, предприети от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, използващи биомедии, за предотвратяване на разливи в околната среда, и след това актуализират тези данни на всеки пет години;
- л) до 31 декември 2030 г. създават набор от данни, който съдържа резултатите от мониторинга, посочен в член 21, параграф 1, буква в), със сравнение на месечните нужди от вода и хранителни елементи на културите, към които е насочена повторно използваната част от пречистените градски отпадъчни води съгласно член 15, параграф 1, и ежегодно актуализират тези данни.
2. Държавите членки гарантират, че Комисията и ЕАОС имат достъп до наборите от данни, посочени в параграф 1.
3. Информацията, докладвана от държавите членки в съответствие с член 5 от Регламент (ЕО) № 166/2006, се взема предвид при докладването, изисквано съгласно настоящия член за замърсителите, свързани с градските отпадъчни води.

По отношение на информацията, посочена в параграф 1 от настоящия член, ЕАОС предоставя на обществеността достъп до съответните данни чрез Европейския регистър за изпускането и преноса на замърсители, създаден съгласно Регламент (ЕО) № 166/2006.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение с цел определяне на формата на информацията, която се предоставя съгласно параграф 1. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2, до 31 декември 2028 г. за информацията, посочена в параграф 1, букви д), е), ж), з), й), к) и л).

Комисията може да приема актове за изпълнение с цел определяне на формата на информацията, която се предоставя в съответствие с параграф 1, букви а), б), в), г) и и). Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2.

Член 23

Национална програма за прилагане

1. До 1 януари 2028 г. държавите членки изготвят национална програма за прилагане на настоящата директива.

Тези програми включват:

- а) оценка на степента на прилагане на членове 3 – 8;
- б) определянето и планирането на инвестициите, необходими за прилагането на настоящата директива за всяка агломерация, включително примерна финансова оценка, и когато е налична, оценка на финансовите вноски в организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, учредени в съответствие с член 10, и даване на приоритет на инвестициите, свързани с размера на агломерацията и степента на въздействие върху околната среда на заустването на непречистените градски отпадъчни води, както и съответните рискове за околната среда или човешкото здраве;
- в) прогноза за инвестициите, необходими за обновяване, модернизиране или замяна на съществуващата инфраструктура за градски отпадъчни води, включително канализационните системи, въз основа на амортизационните коефициенти и техническите и оперативните условия, с цел предотвратяване на евентуални течове, проникване и неправилно свързване на приток в канализационните системи и използване, когато е целесъобразно, на цифрови инструменти;
- г) определяне или най-малко посочване на възможни източници на публично финансиране, когато такова е необходимо за допълване на потребителските такси;
- д) всяка информация, изисквана съгласно член 6, параграф 3 и член 7, параграф 4, когато е приложимо.

Държавите членки могат да продължат да използват наличното финансиране от Съюза за прилагането на настоящата директива, за да се гарантира, че всички граждани се възползват в еднаква степен от ефективното събиране и пречистване на градските отпадъчни води. Държавите членки се насърчават също така да обменят най-добри практики относно начините за подобряване на усвояването на фондовете на Съюза.

Когато при изпълнението на националната програма за прилагане дадена държава членка установи, че поради необходимостта от опазване на културното наследство, в конкретни зони не е възможно да се спази срокът, посочен в член 3, параграф 2, или срокът, посочен в член 6, параграф 3, или и двата, тя актуализира своята национална програма за прилагане. Тази актуализация включва списък на агломерациите със засегнати зони, подробна обосновка, доказваща, че изграждането на необходимата инфраструктура е особено затруднено поради необходимостта от опазване на културното наследство, както и коригиран график за завършване на необходимата инфраструктура в тези зони. Удължаването на сроковете, посочени в член 3, параграф 2 и член 6, параграф 3, трябва да е съобразено с особеностите на всяка отделна зона, като е възможно най-кратко и не надвишава 8 години. Актуализираната национална програма за прилагане се представя на Комисията до 31 декември на годината на съответната актуализация.

2. До 1 януари 2028 г. държавите членки представят на Комисията своите национални програми за прилагане, освен ако не докажат, че са постигнали съответствие с членове 3 – 8 въз основа на резултатите от мониторинга по член 21.

3. Държавите членки актуализират своите национални програми за прилагане най-малко на всеки 6 години. Те ги представят на Комисията до 31 декември на годината на актуализацията, освен когато могат да докажат, че са постигнали съответствие с членове 3 – 8.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение с цел определяне на методите и форматите за представяне на националните програми за прилагане. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2.

Член 24

Информация за обществеността

1. Държавите членки гарантират, че за всяка агломерация с ЕЖ над 1 000 или за всеки съответен административен район на обществеността се предоставя по лесен за ползване и персонализиран начин онлайн достъп до подходяща, леснодостъпна и актуална информация за събирането и пречистването на градските отпадъчни води. Информацията включва най-малко данните, изброени в приложение VI.

Информацията, посочена в параграф 1, се предоставя и по друг начин при обосновано искане.

2. Освен това, когато разходите се възстановяват изцяло или частично чрез система за определяне на тарифи за водата, държавите членки гарантират, че всички домакинства в агломерации с ЕЖ над 10 000 и за предпочитане с ЕЖ над 1 000, свързани с канализационни системи, получават редовно и най-малко веднъж годишно, в най-подходящата и леснодостъпна форма, например в своята фактура, ако има такава, или чрез цифрови средства, като например интелигентни приложения или уебсайт, без да се налага да я изискват, следната информация:

- а) информация за съответствието на събирането и пречистването на градските отпадъчни води с членове 3, 4, 6, 7 и 8, включително сравнение между действителните изпускания на замърсители във водоприемниците с ограниченията, определени в част Б и таблици 1, 2 и 3 от приложение I; тази информация се представя по начин, който позволява лесно сравняване, например под формата на процент на съответствие;
- б) действителен или приблизителен обем на събираните и пречиствани градски отпадъчни води за година или за период на фактуриране за домакинството или за свързания обект в кубични метри, заедно с тенденциите и цената на събирането и пречистването на градски отпадъчни води за това домакинство (разходи за литър и кубичен метър);
- в) сравнение на годишния обем на градските отпадъчни води, събирани и пречиствани за домакинството на година, и средния обем на домакинство в съответната агломерация;
- г) връзка към онлайн съдържанието, посочено в параграф 1.

Когато няма налична информация относно индивидуалното потребление, информацията, посочена в букви а) – г), се предоставя на равнище агломерация по удобен за ползване начин, чрез уебсайт или интелигентно приложение.

3. Комисията може да приема делегирани актове в съответствие с член 27 с цел изменение на параграф 2 от настоящия член и приложение VI чрез актуализиране на информацията, която се предоставя на обществеността онлайн и на домакинствата, свързани към канализационните системи, с оглед адаптиране на тези изисквания към техническия прогрес и наличието на данни в тази област.

4. Комисията може да приема актове за изпълнение с цел определяне на формата и методите за представяне на информацията, която се предоставя съгласно параграфи 1 и 2. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2.

Член 25

Достъп до правосъдие

1. Държавите членки гарантират, че в съответствие с приложимата национална правна система членовете на заинтересованата общественост имат достъп до процедура за обжалване пред съд или друг създаден със закон независим и безпристрастен орган за оспорване на материалната или процесуалната законосъобразност на решенията, действията или бездействията, за които се прилагат членове 6, 7 или 8, когато е изпълнено най-малко едно от следните условия:

а) имат достатъчен интерес;

б) поддържат, че е накърнено право, когато административнопроцесуалното право на държавата членка изисква това като предварително условие.

Всяка процедура за обжалване трябва да е справедлива, безпристрастна и своевременна, да не е прекомерно скъпа и да осигурява адекватни и ефективни средства за правна защита, включително при необходимост правна защита под формата на принудителни мерки.

2. Процесуалната легитимация за участие в процедурата за обжалване не трябва да зависи от функциите, които членът на заинтересованата общественост е имал по време на етапа на участие в процедурите по вземане на решения съгласно настоящата директива.

3. Държавите членки определят на какъв етап могат да бъдат оспорвани решенията, действията или бездействията, посочени в параграф 1.

4. Държавите членки гарантират, че на обществеността се предоставя практическа информация относно достъпа до процедурите за административно и съдебно обжалване, посочени в настоящия член.

Член 26

Обезщетение

1. Държавите членки гарантират, че в случаите, когато са нанесени вреди на човешкото здраве в резултат на нарушение на национални мерки, приети съгласно настоящата директива, засегнатите лица имат право да искат и да получат обезщетение за тези вреди от съответните физически или юридически лица в съответствие с националните правила.

2. Държавите членки гарантират, че като част от заинтересованата общественост неправителствени организации, съдействащи за опазването на околната среда или на човешкото здраве и отговарящи на всички изисквания на националното право, могат да представляват засегнатите лица. Държавите членки гарантират, че иск за нарушение, от което са претърпени вреди, не може да бъде предявен два пъти от засегнатите лица и от неправителствените организации, посочени в настоящия параграф.

3. Държавите членки гарантират, че националните правила и процедури, отнасящи се до искове за обезщетение, се изготвят и прилагат по такъв начин, че да не водят до невъзможно или прекомерно трудно упражняване на правото на обезщетение за вреди, причинени от нарушение в съответствие с параграф 1.

4. Държавите членки могат да определят давностни срокове за предявяване на искове за обезщетение по параграф 1. Тези срокове не започват да текат, преди нарушението да е преустановено, а лицето, предявило иск за обезщетение, да е узнало или да може основателно да се очаква да е узнало, че е претърпяло вреди от нарушение по параграф 1.

5. Държавите членки гарантират, че на обществеността се предоставя информация относно правото да се търси обезщетение за вреди.

Член 27

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 7, параграф 7, член 8, параграф 4, член 14, параграф 4, член 20, параграф 2 и член 24, параграф 3, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 1 януари 2025 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 7, параграф 7, член 8, параграф 4, член 14, параграф 4, член 20, параграф 2 и член 24, параграф 3, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 7, параграф 7, член 8, параграф 4, член 14, параграф 4, член 20, параграф 2 или член 24, параграф 3, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 28

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета за адаптиране към научно-техническия прогрес и изпълнение на Директивата за пречистването на градските отпадъчни води, създаден с Директива 91/271/ЕИО. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 29

Санкции

1. Без да се засягат задълженията на държавите членки съгласно Директива (ЕС) 2024/1203 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴³⁾, държавите членки установяват система от санкции за нарушения на националните разпоредби, приети в съответствие с настоящата директива, и вземат всички мерки, необходими за осигуряване на прилагането им. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.
2. Държавите членки гарантират, че установените съгласно настоящия член санкции са надлежно съобразени, доколкото е приложимо, със следните фактори:

а) естеството, тежестта и степента на нарушението;

⁽⁴³⁾ Директива (ЕС) 2024/1203 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. относно защитата на околната среда чрез наказателно право и за замяна на директиви 2008/99/ЕО и 2009/123/ЕО (ОВ L, 2024/1203, 30.4.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj>).

- б) когато е приложимо, дали нарушението е извършено умишлено, или по небрежност;
 - в) населението или околната среда, засегнати от нарушението, като се взема предвид въздействието на нарушението върху целта за постигане на висока степен на опазване на околната среда и човешкото здраве;
 - г) дали нарушението е извършено еднократно, или многократно;
 - д) финансовото състояние на отговорното физическо или юридическо лице.
3. Държавите членки без необосновано забавяне уведомяват Комисията за правилата и мерките, посочени в параграф 1, и я уведомяват за всяко последващо изменение, което ги засяга.

Член 30

Оценка

1. До 31 декември 2033 г. и до 31 декември 2040 г. Комисията извършва оценка на настоящата директива въз основа по-специално на следните елементи:

- а) опита, натрупан при прилагането на настоящата директива;
- б) наборите от данни, посочени в член 22, параграф 1;
- в) съответните научни, аналитични и епидемиологични данни, включително резултатите от научноизследователски проекти, финансирани от Съюза;
- г) препоръките на СЗО, когато има такива.

Тази оценка съдържа най-малко анализ на:

- а) целесъобразността на параметрите, свързани с обществено здраве, посочени в член 17, параграф 1, които трябва да бъдат наблюдавани от държавите членки;
- б) добавената стойност на задължителния мониторинг на конкретни параметри, свързани с общественото здраве;
- в) евентуалната необходимост от адаптиране на списъка на продуктите, които да бъдат обхванати от разширената отговорност на производителя, към промените в гамата от продукти, предлагани на пазара, подобрените познания за наличието на микрозамърсители в градските отпадъчни води, тяхното въздействие върху околната среда и общественото здраве, данните, произтичащи от новите задължения за мониторинг на микрозамърсителите на входа и изхода на пречиствателните станции за градски отпадъчни води, и анализа на необходимостта от преразглеждане на условието за освобождаване от разширената отговорност на производителя съгласно член 9, параграф 2, буква а);
- г) добавената стойност и целесъобразността на изискването за задължителни национални планове за повторно използване на водите, включително национални цели и мерки, като се отчита развитието на политиките и правото на Съюза, свързани с управлението на водите;
- д) целта за енергийна неутралност, за да се анализира техническата и икономическата осъществимост и ползите за околната среда и климата от постигането на по-голяма енергийна автономност на сектора;
- е) възможностите за измерване на преките и непреките емисии на парникови газове, отделяни от сектора за пречистването на градските отпадъчни води, включително емисиите на парникови газове, различни от посочените в член 21, параграф 1, буква г), и за установяване на изисквания за действителни измервания във връзка с мониторинга, като се вземат предвид най-новите методики за измерване на емисиите на парникови газове от сектора на пречистването на градските отпадъчни води, утвърдени от Междуправителствения комитет по изменението на климата;
- ж) възможното въздействие върху функционирането на вътрешния пазар на потенциално различаващите се проценти на участие за производителите, определени от държавите членки и посочени в член 9, параграф 1;
- з) осъществимостта и целесъобразността на разработването на система за разширена отговорност на производителя за продукти, генериращи PFAS и пластмасови микрочастици в градските отпадъчни води, по-специално въз основа на данните от мониторинга по член 21 относно PFAS и пластмасовите микрочастици на входа и изхода на пречиствателните станции за градски отпадъчни води;

- и) възможността на сектора за пречистването на градските отпадъчни води да постигне неутралност по отношение на климата и времето, необходимо за това;
- й) осъществимостта и целесъобразността на определянето на минимални равнища на повторно използване и рециклиране в Съюза на азота от утайки или от градски отпадъчни води, или и от двете.

Комисията представя доклад с основните констатации от оценката, посочена в първа алинея, на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, придружен, когато Комисията прецени за целесъобразно, от подходящи законодателни предложения.

2. Държавите членки предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на доклада, посочен в параграф 1, втора алинея.

Член 31

Преглед

На всеки пет години Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно прилагането на настоящата директива. Въз основа на този доклад Комисията може да изпраща ранни предупреждения на държавите членки, които не изпълняват или има риск да не изпълнят целите и сроковете, определени в членове 3, 5, 6, 7, 8 и 11.

Член 32

Отмяна и преходни разпоредби

1. Директива 91/271/ЕИО, изменена с посочените в част А от приложение VII към настоящата директива актове, се отменя, считано от 1 август 2027 г., без да се засягат задълженията на държавите членки, свързани със сроковете за транспониране в националното право на директивите, посочени в част Б от приложение VII към настоящата директива.

2. По отношение на Майот член 3, параграф 1 и член 6, параграф 1 от настоящата директива се прилагат, считано от 31 декември 2030 г., а член 3, параграф 2 и член 6, параграф 3 от настоящата директива се прилагат, считано от 31 декември 2040 г.

Член 3, параграф 1а, първо тире и член 4, параграф 1а, първо тире от Директива 91/271/ЕИО продължават да се прилагат до 30 декември 2030 г.

3. За зауствания на градски отпадъчни води, които се пречистват от пречиствателни станции за градски отпадъчни води, пречистващи товар от ЕЖ 150 000 и повече, член 5 от Директива 91/271/ЕИО продължава да се прилага:

- а) до 31 декември 2033 г. за пречиствателни станции за градски отпадъчни води, от които към 1 януари 2025 г. не се изисква да отговарят на изискванията, определени в член 7, параграф 1 от настоящата директива;
- б) до 31 декември 2036 г. за пречиствателни станции за градски отпадъчни води, от които към 31 декември 2033 г. не се изисква да отговарят на изискванията, определени в член 7, параграф 1 от настоящата директива;
- в) до 31 декември 2039 г. за пречиствателни станции за градски отпадъчни води, от които към 31 декември 2036 г. не се изисква да отговарят на изискванията, определени в член 7, параграф 1 от настоящата директива.

Без да се засяга първа алинея, за зауствания на градски отпадъчни води от агломерации с ЕЖ 10 000 и повече член 5 от Директива 91/271/ЕИО продължава да се прилага:

- а) до 31 декември 2033 г. за агломерации, от които към 1 януари 2025 г. не се изисква да отговарят на изискванията, определени в член 7, параграф 3 от настоящата директива;
- б) до 31 декември 2036 г. за агломерации, от които към 31 декември 2033 г. не се изисква да отговарят на изискванията, определени в член 7, параграф 3 от настоящата директива;
- в) до 31 декември 2039 г. за агломерации, от които към 31 декември 2036 г. не се изисква да отговарят на изискванията, определени в член 7, параграф 3 от настоящата директива;
- г) до 31 декември 2045 г. за агломерации, от които към 31 декември 2039 г. не се изисква да отговарят на изискванията, определени в член 7, параграф 3 от настоящата директива;

- д) до 31 декември 2053 г. за агломерации, за които се прилага дерогацията, посочена в член 7, параграф 4 от настоящата директива.
4. Член 7 от Директива 91/271/ЕИО продължава да се прилага до 30 декември 2037 г. за агломерации с ЕЖ между 2 000 и 10 000, които заустват в крайбрежни води и прилагат подходящо пречистване в съответствие с член 7 от посочената директива към 1 януари 2025 г.
5. Член 6 от Директива 91/271/ЕИО продължава да се прилага до 30 декември 2037 г. за агломерации, които заустват в по-малко чувствителни зони и прилагат по-слабо пречистване в съответствие с член 6 от посочената директива към 1 януари 2025 г..
6. Член 15, параграф 4 от Директива 91/271/ЕИО се прилага спрямо държавите членки до 31 декември 2028 г.
7. Член 17 от Директива 91/271/ЕИО и Решение за изпълнение 2014/431/ЕС на Комисията ⁽⁴⁴⁾ се прилагат спрямо държавите членки до 1 януари 2028 г.
8. Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение VIII.

Член 33

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с членове 2—11 и 14—26 и приложения I, III, V и VI, до 31 юли 2027 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Те включват също така уточнение, че позоваванията в действащите закони, подзаконови и административни разпоредби на директивата, отменена с настоящата директива, се считат за позовавания на настоящата директива. Условието и редът на позоваване и формулировката на уточнението се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 34

Влизане в сила и прилагане

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Членове 12 и 13 и приложения II и IV се прилагат от 1 август 2027 г.

Член 35

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Страсбург на 27 ноември 2024 година.

За Европейския парламент

Председател

R. METSOLA

За Съвета

Председател

BÓKA J.

⁽⁴⁴⁾ Решение за изпълнение 2014/431/ЕС на Комисията от 26 юни 2014 г. относно форматите за докладите по националните програми за прилагането на Директива 91/271/ЕИО на Съвета (ОВ L 197, 4.7.2014 г., стр. 77).

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ГРАДСКИТЕ ОТПАДЪЧНИ ВОДИ

Част А

Канализационни системи

Канализационните системи трябва да отговарят на изискванията относно пречистване на градските отпадъчни води.

Проектирането, изграждането и поддръжката на канализационните системи се извършват на базата на най-съвременните технически знания, без да водят до прекомерни разходи, по-специално по отношение на:

- обема и характеристиките на градските отпадъчни води,
- предотвратяване на течове на градски отпадъчни води, проникване и неправилно свързване в канализационните системи,
- ограничаване на замърсяването на водоприемниците поради преливания на води от интензивни валежи, като се вземат предвид съответните изисквания в член 5 и приложение V.

Част Б

Заустване от пречиствателни станции за градски отпадъчни води във водоприемници

1. Пречиствателните станции за градски отпадъчни води се проектират и изменят така, че да позволяват вземането на представителни проби от постъпващите отпадъчни води и от изпусканите пречистени води преди заустването им във водоприемниците.
2. Заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води и от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, обслужващи агломерациите, посочени в членове 6, 7 и 8, трябва да отговарят на изискванията в таблица 1 от настоящото приложение.
3. Заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, посочени в член 7, параграф 1, или от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, обслужващи агломерациите, посочени в член 7, параграф 3, освен на посочените в точка 2 изисквания, трябва да отговарят и на изискванията в таблица 2 от настоящото приложение, освен в случаите, когато се прилага член 7, параграф 8.
4. Заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, посочени в член 8, параграф 1, или от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, обслужващи агломерациите, посочени в член 8, параграф 4, трябва да отговарят на изискванията в таблица 3 от настоящото приложение.
5. Предварително установените правила и специалните разрешения за зауствания от пречиствателни станции за градски отпадъчни води, които използват биомедии, включват:
 - описание на технологиите, включващи биомедии, използвани при пречистването, извършвано в пречиствателната станция за градски отпадъчни води, включително вида и обема на биомедиите, използвани в станцията, и описание на мерките, предприети за избягване на изпускането на биомедии в околната среда;
 - задължение за постоянен мониторинг и предотвратяване на всички изпускания на биомедии в околната среда;
 - задължение за незабавно докладване на компетентните органи за всяко значително изпускане на биомедии във водоприемниците.
6. Когато това е необходимо, за да се гарантира, че водите във водоприемниците отговарят на изискванията, определени с директиви 2000/60/ЕО, 2008/56/ЕО, 2008/105/ЕО и 2006/7/ЕО, се прилагат изисквания, които са по-строги от тези в таблици 1, 2 и 3.
7. Точките на заустване на градските отпадъчни води се избират по възможност така, че да се сведат до минимум вредните последици за водоприемниците.

Част В

Методи за мониторинг и оценка на резултатите

1. Държавите членки гарантират прилагането на методи за мониторинг, които отговарят на изискванията, посочени в точки 2 – 5. Когато е приложимо, всички методи за анализ трябва да отговарят на същите минимални критерии за ефективност като определените в Директива 2009/90/ЕО и други приложими правила.

Могат да бъдат използвани методи, които са различни от посочените в точки 2, 3 и 4, при условие че може да се докаже, че те позволяват да се получат равностойни резултати.

Държавите членки представят на Комисията цялата съответна информация, отнасяща се до прилаганите методи за мониторинг.

2. Пробите се вземат на период от 24 часа, пропорционално на дебита или на равни интервали от време, на определен пункт при изхода, а в случай на нужда – при входа на пречиствателната станция за градски отпадъчни води. Въпреки това всички проби, използвани за контрол на микрозамърсителите, се вземат на интервали от 48 часа.

Прилагат се международно признати лабораторни практики за предотвратяване на промяната в състоянието на пробите между момента на вземането и момента на анализа.

3. Минималният брой проби за вземане на редовни интервали през цялата година се определя в зависимост от размерите на пречиствателната станция:

ЕЖ от 1 000 до 9 999:	Една проба месечно (вж. бележка 1)
ЕЖ от 10 000 до 49 999:	Две проби месечно За микрозамърсители – една проба месечно
ЕЖ от 50 000 до 149 999:	Една проба седмично За микрозамърсители – две проби месечно
ЕЖ 150 000 или повече:	Две проби седмично За микрозамърсители – две проби месечно

Бележка 1: За агломерации, за които е характерна сезонна дейност, се приемат интервали от максимум два месеца без вземане на проби, при условие че през месеците на сезонна дейност се вземат допълнителни проби. През цялата година се вземат общо 12 проби.

4. Приема се, че пречистените градски отпадъчни води съответстват на определените за различните параметри стойности, ако водните проби показват съответствие със стойностите за всеки отделен параметър съобразно следните разпоредби:

- за параметрите, посочени в таблици 1 и 3, максималният брой проби, които може да не съответстват на изискванията, изразени като концентрация или процент на намаляване, или и двете, е посочен в таблица 4;
- за параметрите, посочени в таблица 1 и изразени като концентрация, максималният брой проби, взети при условия на нормална експлоатация, не трябва да се отклонява с повече от 100 % от параметричните стойности, с изключение на параметъра за общото количество неразтворени вещества, при които отклонението може да достигне до 150 %;
- за параметрите, посочени в таблица 2, средната годишна стойност на пробите трябва за всеки отделен параметър да отговаря на съответните стойности, определени в същата таблица; приложими са стойностите за концентрация или за минимален процент на намаляване;
- за параметрите, посочени в таблица 3, честотата на пробовземане, посочена в част В, точка 3, означава, че една проба се взема на входа и една проба се взема на изхода на пречиствателната станция за градски отпадъчни води, за да се провери съответствието с минималния процент на отстраняване, посочен в таблица 3; средният процент на отстраняване на всички вещества, използвани при изчислението, се използва, за да се прецени дали е достигнат изискваният минимален процент на отстраняване от 80 %.

5. Пробите се вземат така, че да отразяват замърсяването по време на дебита при сухо време. При оценка на качеството на водата крайните стойности не се вземат предвид, когато се дължат на изключителни обстоятелства като силни валежи.
6. Анализите на зауствания, произлизащи от пречистване в езера (лагуни), трябва да се извършват върху филтрирани проби; въпреки това концентрацията на общото количество неразтворени вещества в нефилтрирани проби от такива зауствания не трябва да превишава 150 mg/l.

Таблица 1: Изисквания относно зауствания от пречиствателни станции за градски отпадъчни води, спрямо които се прилага член 6 от настоящата директива. Приложими са стойностите за концентрация или за процент на намаляване.

Параметри	Концентрация	Минимален процент на намаляване (вж. бележка 4)	Референтен метод за измерване
Биохимична потребност от кислород (БПК ₅ при 20 °C) без нитрификация (вж. бележка 1)	25 mg/l O ₂	70 – 90 40 съгласно член 6, параграф 4	Хомогенизирана проба, нефилтрирана, нито утаена. Определяне на разтворения кислород преди и след 5-дневна инкубация при 20 °C ± 1 °C, при пълна тъмнина. Добавя се инхибитор на нитрификация
Химична потребност от кислород (ХПК) (вж. бележка 2)	125 mg/l O ₂	75	Хомогенизирана проба, нефилтрирана, нито утаена. Калиев бихромат.
Общ органичен въглерод (вж. бележка 2)	37 mg/l	75	EN 1484
Общо неразтворени вещества	35 mg/l (вж. бележка 3)	90 (вж. бележка 3)	— Филтриране на представителна проба през мембрана 0,45 µm. Изсушаване при 105 °C и претегляне — Центрофугиране на представителна проба (най-малко 5 минути при средно ускорение от 2 800 до 3 200 g), изсушаване при 105 °C и претегляне

Бележка 1: Този параметър може да бъде заменен от друг: общ органичен въглерод (ООВ) или обща потребност от кислород (ОПК), в случай че може да бъде установена зависимост между БПК₅ и използвания параметър.

Бележка 2: Държавите членки измерват химичната потребност от кислород (ХПК) или общия органичен въглерод (ООВ).

Бележка 3: Това изискване е незадължително.

Бележка 4: Намаляване спрямо товара на входа.

Таблица 2: Изисквания за третично пречистване на заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, посочени в член 7, параграф 1, или от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, обслужващи агломерациите, посочени в член 7, параграф 3. За заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, посочени в член 7, параграф 1, се прилага и двата параметъра. За агломерациите, посочени в член 7, параграф 3, могат да се приложат единият или двата параметъра в зависимост от ситуацията на място. Приложими са стойностите за концентрация или за процент на намаляване.

Параметри	Концентрация	Минимален процент на намаляване (вж. бележки 1 и 2)	Референтен метод за измерване
Общ фосфор (вж. бележка 4)	0,7 mg/l (ЕЖ 10 000 и повече, но по-малко от 150 000) 0,5 mg/l (ЕЖ 150 000 и повече)	87,5 mg/l (ЕЖ от 10 000 до 150 000) 90 mg/l (ЕЖ над 150 000)	Молекулярна абсорбционна спектрофотометрия

Параметри	Концентрация	Минимален процент на намаляване (вж. бележки 1 и 2)	Референтен метод за измерване
Общ азот (вж. бележка 4)	10 mg/l (ЕЖ 10 000 и повече, но по-малко от 150 000) 8 mg/l (ЕЖ 150 000 и повече) (вж. бележка 5)	80 (вж. бележка 3)	Молекулярна абсорбционна спектрофотометрия

Бележка 1: Намаляване спрямо товара на входа или спрямо товара, генериран в агломерацията, ако може да се осигури същото равнище на опазване на околната среда.

Бележка 2: Ако част от пречистените градски отпадъчни води се използва за напояване в селското стопанство, хранителните вещества в тази част могат да бъдат включени в изчисляването на входящия товар и да бъдат изключени от зауствания товар.

Бележка 3: В изключителни ситуации, дължащи се на конкретни местни особености, естественото задържане на азот може да бъде взето предвид при изчисляването на минималния процент на намаляване на азота в държавите членки, в които то е било взето предвид при изчисляването на минималния процент на намаляване на азота, посочен в таблица 2 от приложение I към Директива 91/271/ЕИО, и когато е доказано, че частта от азота, която е с източник градски отпадъчни води, може да бъде отстранена във водоприемниците до 31 декември 2037 г. за изчисляване на минималния процент на намаляване на азота, посочен в таблица 2 от настоящото приложение, ако са изпълнени всички посочени по-долу условия:

- 1) средното време на хидравлично задържане на заустваните постъпващи отпадъчни води е най-малко 1,5 години преди достигането на зоната, чувствителна към азот, определена съгласно член 7, параграф 2;
- 2) осигурява се непрекъсната програма за мониторинг и оценка на параметъра общ азот:

а) на изходите на всички пречиствателни станции за градски отпадъчни води и когато е приложимо – в градския отток от агломерации с ЕЖ 10 000 и повече, разположени във водосбора на чувствителната към азот зона, определена съгласно член 7, параграф 2; и

б) на съответните входи на зоната, определена съгласно член 7, параграф 2;

в) на представителните места за пробовземане във водоприемниците и съответните водни обекти във водосбора на зоната, определена съгласно член 7, параграф 2;
- 3) спазен е минималният процент на намаляване на азота в таблица 2; този процент се изчислява въз основа на данните, събрани от програмата за непрекъснат мониторинг и оценка, посочена в точка 2;
- 4) може да бъде доказано, че отделянето на азот от пречиствателните станции за градски отпадъчни води във водосбора не е вредно за околната среда, включително за биологичното разнообразие и човешкото здраве, и не променя екосистемата;
- 5) концентрацията на хранителни вещества в зоните, посочени в условие 2, буква в), отговаря на условието, установено в приложение V.1.2.1 към Директива 2000/60/ЕО за определяне на доброто екологично състояние на тези зони;
- 6) използването на естествено задържане на азот се докладва на Комисията в съответствие с член 22, параграф 1, буква а), както и на евентуално засегнатите съседни държави членки, заедно с всички елементи, необходими за проверка на изпълнението на условия 1, 2, 3, 4 и 5.

Бележка 4: Това изискване се прилага от 1 януари 2025 г. за съществуващите пречиствателни станции за градски отпадъчни води, които са задължени да спазват крайните срокове, определени съгласно член 7, параграф 1, и за агломерациите по член 7, параграф 3. До спазването на тези срокове спрямо тези пречиствателни станции за градски отпадъчни води се прилагат задълженията по член 32, параграф 3.

Бележка 5: Когато температурата в отпадъчните води на биологичния реактор е под 12 °C, резултатите от взетите проби могат да бъдат изключени от изчисляването на средногодишната стойност за азота съгласно част В, точка 4, буква в) от настоящото приложение, когато може да се докаже, че:

- 1) гарантирано е, че няма неблагоприятно въздействие върху околната среда;
- 2) за да се достигнат стойностите на азота в таблица 2, ще са необходими прекомерни разходи и/или прекомерно потребление на енергия.

Когато температурата в отпадъчните води на биологичния реактор е под 5 °C, резултатите от взетите проби могат да бъдат изключени от изчисляването на средногодишната стойност за азота съгласно част В, точка 4, буква в) от настоящото приложение.

Таблица 3: Изисквания за четвъртично пречистване на заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, посочени в член 8, параграф 1, или от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, обслужващи агломерациите, посочени в член 8, параграф 4

Показатели	Минимален процент на отстраняване спрямо товара на входа
Вещества, които могат да замърсят водата дори при ниски концентрации (вж. бележка 1)	80 % (вж. бележка 2)

Бележка 1: Измерва се концентрацията на органичните вещества, посочени в букви а) и б).

а) Категория 1 (вещества, които могат да бъдат третирани много лесно):

- i) Амисулприд (CAS № 71675-85-9),
- ii) Карбамазепин (CAS № 298-46-4),
- iii) Циталопрам (CAS № 59729-33-8),
- iv) Кларитромицин (CAS № 81103-11-9),
- v) Диклофенак (CAS № 15307-86-5),
- vi) Хидрохлоротиазид (CAS № 58-93-5),
- vii) Метопролол (CAS № 37350-58-6),
- viii) Венлафаксин (CAS № 93413-69-5);

б) Категория 2 (вещества, които могат лесно да бъдат отведени):

- i) Бензотриазол (CAS № 95-14-7),
- ii) Кандесартан (CAS № 139481-59-7),
- iii) Ирбесартан (CAS № 138402-11-6),
- iv) смес от 4-метилбензотриазол (CAS № 29878-31-7) и 5-метил-бензотриазол (CAS № 136-85-6).

Бележка 2: Процентът на отстраняване се изчислява за дебита при сухо време и за най-малко шест вещества. Броят на веществата в категория 1 е два пъти по-голям от броя на веществата в категория 2. Ако по-малко от шест вещества могат да бъдат измерени в достатъчна концентрация, компетентният орган определя други вещества за изчисляване на минималния процент на отстраняване, когато това е необходимо. За да се прецени дали е достигнат изискваният минимален процент на отстраняване от 80 %, се използва средната стойност на конкретните проценти на отстраняване на всички отделни вещества, използвани при изчислението.

Таблица 4: Изискване за пробите

Брой проби, взети през дадена година	Максимален брой проби, показващи отклонение
4 – 7	1
8 – 16	2
17 – 28	3
29 – 40	4
41 – 53	5
54 – 67	6
68 – 81	7
82 – 95	8
96 – 110	9
111 – 125	10
126 – 140	11
141 – 155	12
156 – 171	13
172 – 187	14
188 – 203	15
204 – 219	16
220 – 235	17
236 – 251	18
252 – 268	19
269 – 284	20
285 – 300	21
301 – 317	22
318 – 334	23
335 – 350	24
351 – 365	25

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ЧУВСТВИТЕЛНИ КЪМ ЕУТРОФИКАЦИЯ ЗОНИ

1. Зони, разположени във водосбори на Балтийско море, Черно море, Северно море и Адриатическо море, определени като чувствителни към еутрофикация съгласно Директива 2008/56/ЕО или Директива 2000/60/ЕО.
2. Естествени сладководни езера, други сладководни басейни, устия на реки и крайбрежни води, за които е установено, че са еутрофни или биха се превърнали в еутрофни в кратки срокове, ако не се вземат защитни мерки.

При оценка на необходимостта от намаляване на допълнителни елементи чрез допълнително пречистване се вземат предвид следните аспекти:

- а) езера и потоци, заустващи в езера/язовири/затворени заливи, за които е установено, че обменът на вода е слаб, което може да доведе до акумулация. В тези зони следва да се предвиди отстраняване на фосфор, освен когато може да се докаже, че това отстраняване няма да окаже въздействие върху нивото на еутрофикация. Следва също да се предвиди отстраняване на азот, в случай че заустванията са от големи агломерации;
 - б) устия на реки и други крайбрежни води, за които е установено, че обменът на вода е слаб или че получават големи количества допълнителни елементи. Заустванията от малки агломерации обикновено са от слабо значение за тези зони, но по отношение на заустванията от големи агломерации, трябва да се предвиди отстраняването на фосфора или азота, или и на двете вещества, освен когато може да се докаже, че това отстраняване няма да окаже въздействие върху нивото на еутрофикация.
3. Повърхностни сладки води, предназначени за каптиране на питейна вода, които, в случай че не бъдат взети защитни мерки, биха могли да съдържат концентрация на нитрати, превишаваща предвидената в съответните разпоредби на Директива (ЕС) 2020/2184.
 4. Зони, за които е необходимо допълнително пречистване, освен предвиденото в член 7 от настоящата директива, за да се постигне съответствие с други актове на Съюза в областта на околната среда, включително по-специално водни обекти, обхванати от Директива 2000/60/ЕО, за които е налице риск да не могат да поддържат или постигнат добро екологично състояние или добър екологичен потенциал.
 5. Всички други зони, във връзка с които държавите членки са установили чувствителност към еутрофикация.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

СПИСЪК НА ПРОДУКТИТЕ, ОБХВНАТИ ОТ РАЗШИРЕНАТА ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ

1. Лекарствени продукти за хуманна употреба, попадащи в обхвата на Директива 2001/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.
2. Козметични продукти, попадащи в обхвата на Регламент (ЕО) № 1223/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Директива 2001/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 ноември 2001 г. за утвърждаване на кодекс на Общността относно лекарствени продукти за хуманна употреба (ОВ L 311, 28.11.2001 г., стр. 67).

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно козметичните продукти (ОВ L 342, 22.12.2009 г., стр. 59).

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ПРОМИШЛЕНИ СЕКТОРИ

1. Преработка на мляко
 2. Производство на продукти на базата на плодове и зеленчуци
 3. Производство и бутилиране на безалкохолни напитки
 4. Преработка на картофи
 5. Месна промишленост
 6. Производство на бира
 7. Производство на алкохол и алкохолни напитки
 8. Производство на животински храни на базата на растителни продукти
 9. Производство на желатин и лепило на базата на кожи и кости
 10. Производство на малц
 11. Рибна промишленост
-

ПРИЛОЖЕНИЕ V

СЪДЪРЖАНИЕ НА ИНТЕГРИРАНИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ГРАДСКИТЕ ОТПАДЪЧНИ ВОДИ

1. Анализ на първоначалното състояние на дренажния район на съответната агломерация, включващ най-малко следното:
 - а) подробно описание на мрежата от канализационни системи, капацитета за съхранение на градски отпадъчни води и градски отток и за отвеждане на тази мрежа и съществуващия капацитет за пречистване на градските отпадъчни води в случай на валежи от дъжд;
 - б) при смесени канализационни мрежи – динамичен анализ на потоците от градските отпадъчни води в случай на валежи от дъжд въз основа на данни от мониторинга или използването на хидроложки и хидравлични модели и модели за качество на водата, които са съобразени с най-съвременните климатични прогнози и включват оценка на товара на замърсителите за параметрите, посочени в таблица 1 и – когато е приложимо – таблица 2 от приложение I, както и на пластмасовите микрочастици и съответните замърсители, отделени в приемните води в случай на валежи от дъжд;
 - в) при разделни канализационни мрежи – подробно описание на изискванията за мониторинг в съответните пунктове на разделните системи, където се очаква да бъдат замърсени заустванията от градския отток, определени съгласно член 5, параграф 2, буква г), за да се набележат относимите и осъществими мерки, които се изискват съгласно точка 3 от настоящото приложение.
2. Цели за намаляване на замърсяването от преливания на води от интензивни валежи, включително следното:
 - а) примерна незадължителна цел, според която преливането на води от интензивни валежи представлява малък процент, който не може да бъде повече от 2 % от годишното количество събрани градски отпадъчни води, изчислено при сухи метеорологични условия; тази примерна незадължителна цел трябва да се постигне до:
 - i) 31 декември 2039 г. за всички агломерации с ЕЖ 100 000 и повече;
 - ii) 31 декември 2045 г. за агломерации с ЕЖ 10 000 и повече, посочени в член 5;
 - б) постепенното намаляване на пластмасовите макрочастици.
3. Мерките, които трябва да бъдат предприети за постигане на целите, посочени в точка 2, в съответствие със сроковете, определени в същата точка 2, придружени от график за изпълнението на мерките и разграничение между вече въведените мерки и мерките, които трябва да бъдат предприети. Той трябва да съдържа също така ясно определяне на участниците и техните отговорности при изпълнението на интегрирания план за управление на отпадъчните води.
4. При оценката на мерките, които трябва да бъдат предприети съгласно точка 3, държавите членки гарантират, че техните компетентни органи вземат предвид най-малко следното:
 - а) превантивни мерки, насочени към избягване на навлизането на незамърсени дъждовни води в канализационната система, включително мерки за насърчаване на естественото задържане на вода или събиране на дъждовна вода, както и мерки за увеличаване на зелените и сините площи в градските райони, за да се намалят преливанията на води от интензивни валежи, или ограничаване на непропускливите повърхности в агломерациите;
 - б) мерки за по-добро управление и оптимизиране на използването на съществуващата инфраструктура, включително канализационните системи, обемите за съхранение и пречиствателните станции за градски отпадъчни води, за да се гарантира, че изпусканията на непречистени градски отпадъчни води или замърсен градски отток във водоприемниците са сведени до минимум;
 - в) когато е необходимо за постигане на целите, посочени в точка 2, допълнителни мерки за смекчаване на последиците, включително адаптиране на инфраструктурата за събиране, съхранение и пречистване на градски отпадъчни води, като например свързване на новоизградени градски зони към разделни канализационни мрежи, когато е приложимо, или създаване на нова инфраструктура, като се дава приоритет на зелената и синята инфраструктура като покрити с растителност канавки, пречистващи влажни зони и водохранилища, проектирани с цел спомагане за осигуряването на биологично разнообразие. Когато е приложимо, повторното използване на водата се отчита в контекста на разработването на интегрираните планове за управление на градските отпадъчни води, посочени в член 5.

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕНОСТТА

- 1) Компетентния орган и операторите, отговарящи за услугите по събиране и пречистване на градските отпадъчни води, включително информация за структурата на собствеността на операторите и техните координати за връзка.
- 2) Общият товар на градските отпадъчни води, изразен в еквивалент жители (ЕЖ), генериран в агломерацията, с подробни данни за дяловете на този товар (в %), които:
 - а) са събрани и пречистени в пречиствателни станции за градски отпадъчни води;
 - б) са пречистени от регистрирани индивидуални системи;
 - в) не се събират или пречистват.
- 3) Когато е приложимо, обосновка защо определен товар на градски отпадъчни води не се събира или пречиства.
- 4) Информация за качеството на градските отпадъчни води, зауствани от агломерацията във всеки водоприемник, включително следните елементи:
 - а) средногодишните концентрации и товара на замърсителите, обхванати от член 21, изпускани от всяка пречиствателна станция за градски отпадъчни води;
 - б) оценка на товара в заустванията от индивидуалните системи за параметрите, посочени в таблици 1 и 2 от приложение I;
 - в) за агломерации с ЕЖ над 10 000, оценка на товара в заустванията от смесените канализационни мрежи и преливанията на води от интензивни валежи за параметрите, посочени в таблици 1 и 2 от приложение I.
- 5) Общи годишни инвестиционни разходи и общи годишни експлоатационни разходи, като се прави разлика между разходи за събиране и пречистване, общи годишни разходи, свързани с персонал, енергия, консумативи, административни и други разходи, както и средни годишни инвестиционни и експлоатационни разходи на кубичен метър събрани и пречистени градски отпадъчни води, и за средно домакинство, когато разходите се възстановяват изцяло или частично чрез система за определяне на тарифите за водата, или на равнище агломерация в други случаи.
- 6) Информация за начина на покриване на разходите, посочени в точка 5, а когато разходите се възстановяват чрез система за определяне на тарифи – информация за структурата на тарифата на кубичен метър събрани и пречистени градски отпадъчни води и информация за структурата на тарифата за кубичен метър събрани и пречистени градски отпадъчни води или за кубичен метър доставена вода, включително постоянни и променливи разходи и разбивка на разходите за събиране и пречистване, административни и други разходи.
- 7) Инвестиционни планове за инфраструктурата за събиране и пречистване на градски отпадъчни води на равнище агломерация, с очакваното въздействие върху тарифите за услуги за градски отпадъчни води и планираните финансови и обществени ползи.
- 8) За всяка пречиствателна станция за градски отпадъчни води с ЕЖ 10 000 и повече:
 - а) общото количество пречистен товар (в ЕЖ) и енергията, необходима за пречистването на градските отпадъчни води (в kWh общо и на кубичен метър);
 - б) общата произведена енергия от възобновяеми източници (GWh/година) всяка година, включително разбивка по източници на енергия.
- 9) Общите преки емисии на парникови газове (в тонове еквивалент на CO₂), генерирани или избегнати годишно чрез експлоатацията на инфраструктура за събиране и пречистване на градски отпадъчни води с ЕЖ 10 000 и повече във всяка агломерация, когато има данни, общите непреки емисии на парникови газове (в тонове еквивалент на CO₂), генерирани по-специално по време на изграждането на тази инфраструктура.
- 10) Обобщение на естеството и статистическите данни относно жалбите и отговорите, дадени от операторите на пречиствателни станции за градски отпадъчни води по въпроси, попадащи в обхвата на настоящата директива.
- 11) При обосновано искане на потребителите се предоставя достъп до данни за минали периоди до 10 години назад по отношение на информацията по точки 2, 4, 8 и 9, и не по-рано от 1 януари 2025 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ VII

Част А

Отменената директива и списък на нейните последващи изменения (посочени в член 32)

Директива 91/271/ЕИО на Съвета (ОВ L 135, 30.5.1991 г., стр. 40)	
Директива 98/15/ЕО на Комисията (ОВ L 67, 7.3.1998 г., стр. 29)	
Регламент (ЕО) № 1882/2003 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 284, 31.10.2003 г., стр. 1)	само точка 21 от приложение III
Регламент (ЕО) № 1137/2008 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 311, 21.11.2008 г., стр. 1)	само точка 4.2 от приложението
Директива 2013/64/ЕС на Съвета (ОВ L 353, 28.12.2013 г., стр. 8)	само член 1

Част Б

Срокове за транспониране в националното право (посочени в член 32)

Директива	Срок за транспониране
91/271/ЕИО	30 юни 1993 г.
98/15/ЕО	30 септември 1998 г.
2013/64/ЕС	31 декември 2018 г. по отношение на член 1, точки 1, 2 и 3 30 юни 2014 г. по отношение на член 1, точка 5, буква а) 31 декември 2014 г. по отношение на член 1, точка 5, буква б)

ПРИЛОЖЕНИЕ VIII

Таблица на съответствието

Директива 91/271/ЕИО	Настоящата директива
Член 1	Член 1
Член 2, уводна част	Член 2, уводна част
Член 2, точки 1 – 4	Член 2, точки 1 – 4
—	Член 2, точки 5 и 6
Член 2, точка 5	Член 2, точка 7
—	Член 2, точки 8 и 9
Член 2, точка 6	Член 2, точка 10
Член 2, точка 7	Член 2, точка 11
Член 2, точка 8	Член 2, точка 12
—	Член 2, точки 13 и 14
Член 2, точка 10	Член 2, точка 15
Член 2, точка 11	Член 2, точка 16
—	Член 2, точки 17 – 28
Член 3, параграф 1	Член 3, параграф 1
—	Член 3, параграфи 2 и 3
Член 3, параграф 2	Член 3, параграф 4
Член 3, параграф 1, трета алинея	Член 4, параграф 1
—	Член 4, параграф 2
—	Член 4, параграф 3
—	Член 4, параграф 4
—	Член 4, параграф 5
—	Член 4, параграф 6
—	Член 5
Член 4, параграф 1	Член 6, параграф 1
—	Член 6, параграф 2
—	Член 6, параграф 3
Член 4, параграф 2	Член 6, параграф 4
Член 4, параграф 4	Член 6, параграф 5
—	Член 7, параграф 1
—	Член 7, параграф 2
Член 5, параграф 2	Член 7, параграф 3
—	Член 7, параграф 4

Директива 91/271/ЕИО	Настоящата директива
Член 5, параграф 3	Член 7, параграф 5
—	Член 7, параграфи 6 и 7
Член 5, параграф 4	Член 7, параграф 8
Член 5, параграф 5	Член 7, параграф 9
Член 5, параграф 7	—
Член 7, параграф 10	Член 7, параграф 11
—	Член 8
—	Член 9
—	Член 10
—	Член 11
Член 9	Член 12, параграфи 1 и 2
—	Член 12, параграф 3
Член 10	Член 13
Член 11, параграф 1	Член 14, параграф 1
—	Член 14, параграф 2
—	Член 14, параграф 3
—	Член 14, параграф 4
Член 11, параграф 3	Член 14, параграф 5
Член 12, параграф 1	Член 15, параграф 1
Член 12, параграф 2	Член 15, параграф 2
Член 12, параграф 3	Член 15, параграф 3
—	Член 15, параграф 4
Член 13, параграф 1	Член 16, параграфи 1 и 2
—	Член 17
—	Член 18
—	Член 19
Член 14, параграф 1	Член 20, параграф 1
—	Член 20, параграф 2
Член 15, параграф 1	Член 21, параграф 1
—	Член 21, параграф 2
—	Член 21, параграфи 3 - 6
—	Член 22
Член 17, параграф 1	Член 23, параграф 1
—	Член 23, параграф 2

Директива 91/271/ЕИО	Настоящата директива
Член 17, параграф 3	Член 23, параграф 3
—	Член 23, параграф 4
—	Член 24
—	Член 25
—	Член 26
—	Член 27
Член 18	Член 28
—	Член 29
—	Член 30
—	Член 31
—	Член 32
Член 19	Член 33
—	Член 34
Член 20	Член 35
Приложение I (А)	Приложение I(А)
Приложение I(Б)	Приложение I(Б)
Приложение I(В)	—
Приложение I(Г)	Приложение I(В)
Приложение II	Приложение II
—	Приложение III
Приложение III	Приложение IV
—	Приложение V
—	Приложение VI
—	Приложение VII
—	Приложение VIII